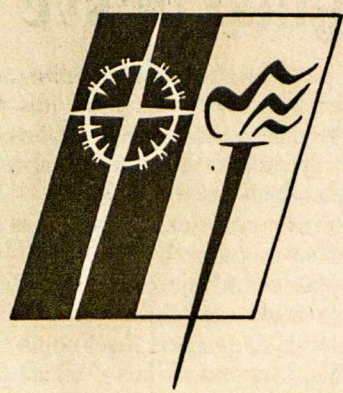

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 13 (2508) 1998 KOVAS-MARCH 24 •

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY •

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA •

NUMERIO KAINA - \$1

Neišsijota demokratija

Pasaulyje turbūt nėra vietos, kur nešnekėtų apie demokratiją kaip apie pažangią, modernią ir kone tobulą valdymo sistemą. Kas tokioje gyvena, džiaugiasi ir didžiuojasi. Kas to neturi, ilgisi, tikisi, kovoja.

DEMOKRATIJA iš esmės yra valstybės valdymo forma, kurioje valdžia išrenkama visų turinčių balsuoti teisę žmonių. Šitaip maždaug aptariama politinė demokratija, per tris pastaruosius šimtmečius supejus išsišakoti, prisitaikyti prie atskirų kraštų skirtingų sąlygų ir savybių, tradicijų bei poreikių. Su demokratijos samprata paprastai jungiamas ir laisvės įvaizdis, ir pati demokratija šiandien jau yra tapusi laisvės sinonimu. Išanalizuoti, sugrupuoti ir nustatyti, kas ir kokia yra demokratija, nėra painu. Kiek sunkiau su laisvės samprata. Jei demokratija yra laisvė, tai tuoj ir kyla klausimas, kokia gi ta laisvė? Tiesa, demokratinė valdymo sistema nustato jai ribas, kurių peržengimas gali sukelti nemalonių teisinių problemų. Tais ribojimais bandoma apsaugoti gyventojų gerovę, saugumą, užtikrinti sąlygas darbui ir poilsui. Kiek sudėtingiau yra su moraline laisve. Paliekant patiems žmonėms apsispręsti už tą ar kitą nusiteikimą, pažiūrą bei veiksmą, atsipalaiduojant nuo bet kokių išorinių saistymų, savikritikos bei kontrolės, pasimetama sprendimuose, prieinama net iki to, kai ima rodytis, kad viskas gerai, jei šiandien man gerai. Iš neribotų laisvių išsiveržęs savanaudiškumas tamsiu šešėliu driekiasi net jau ir tokiose srityse kaip švietimas, sveikatos apsauga, šeimų kūrimas, vaikų auklėjimas. O reikalavimai, demonstracijos, streikai dažnai praranda pusiausvyrą, ir nebeapsoma skriaudos kitiems, jei ko nors sau siekiama.

POLITINIAI, socialiniai bei kultūriniai demokratijos atspindžiai ne visada gražiai šviečia. Kartais jie tik smarkiai degina, dažnai kaitina, ir tuose įkarščiuose lipdomas kažkokių laisvių modelis, kuris prižiūrimas ir auginamas pavirsta stabu. Tada atrodo, kad jokio kitokio gyvenimo stiliaus ir nebėra. Visi be jokios išimties, kurie tam stabui priešinasi, priskiriami apgailėtinų atsilikusių kategorijai, nedaug pasitūmėjusiai nuo viduramžių laikų, kurie dažnai be jokio rimtesnio pagrindo aptariami blogąja prasme. Modernus gyvenimas būtinai turi būti demokratiškas, visai nebeapsant, kiek ir kam naudos ar žalos tie laisvių sūkūriai atneša. Net visai nebesvarbu, kiek ir kas kenčia dėl išsikvotų lygybių, atmetų prigimties reikalavimų, tyčia ar netyčia sumaišytų vertybių. Toje sumaištyje pasigirsta balsų prieš tas neribotas, nebekontroliuojamas laisves, kurios kerta šeimas, blaško visuomenę, silpnina tautas. Lietuva – demokratiniais pagrindais atstatyta valstybė. Formalūs pamatai padėti. Statomas pastatas. Nėra abejonės, kad daugumai rūpi, koks jis bus – kokia demokratija susilipdys? O tam lipdymui, atrodo, nešama ko reikia ir ko nereikia. Šitaip triūsiant tik vis atsimintina, kad kas tinka ateivių kraštams, Šiaurės Amerikai, nebūtinai turi tikti ir Lietuvai. Ji turėtų sukurti savąją demokratiją, atitinkančią tautos charakterį ir poreikius. Susidūriant su vakarietišku laisvių apraiškomis, atidus išsijojimas neišvengiamas. Viena valdžia čia daug ko padaryti negalėtų, jei tauta dėl to būtų abejinga. Vis dėlto tikėtina, kad pelus nuo grūdų ji dar pajėgi atskirti. Sveika nuovoka, ne aklas pamėgdžijimas, šiandien mums labiausiai reikalinga kuriant savąją laisvą ir naują gyvenimą. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Svarstybos dėl vėliavų

Kanados parlamente vyko ilgos svarstybos vėliavos klausimu, dėl kurių nuaidėjo platūs atgarsiai spaudoje. Vasario mėn. Bloc Quebecois atstovė Suzanne Tremblay teigė spausti, kad Japonijoje vykusiose olimpinėse žaidynėse buvę „per daug“ Kanados vėliavų („flag-waving“), ir tai neigiamai paveikė Kvebeko sportininkus. Dėl to pasisakymo sesijoje norėjusiai kalbėti parlamentarei Reformų partijos atstovai neleido prabilti, pradėjo giedoti Kanados himną ir mojuoti Kanados vėliavėlėmis.

Juos sustabdė seimo pirmininkas („speaker“) Gilbert Parent, kuris po ilgų svarstymų ir iškeltos abejonės dėl jo paties patriotizmo, paskelbė savo sprendimą, kad parlamentariai negali rūmuose vėliavėlių pastatyti ant savo stalų. Jo sprendimas buvo pagrįstas ankstesnių pirmininkų nusistatymu, kad tai yra nereikalinga butaforija „House of Commons“ patalpose. Jis pabrėžė, kad svarbesnė jo pareiga yra garantuoti visų atstovų teisę pareikšti savo nuomonę.

Kanada ir Norvegija buvo pakviestos siųsti vaikų traumų (sužalojimų) specialistus į Alžyrą.

Šiame krašte 1991 m. išrinktas musulmonų prezidentą nuvertė karinė „junta“, ir nuo to laiko nesiliauja teroristinė veikla, žudynės. Per 6 metus išžudyta 65,000 žmonių, bet valdžia neįsileidžia užsienio derybininkų taikai palaikyti.

Vis dėlto sausio mėn. Alžyre lankėsi Kanados viceministro pavaduotojas Europos, Šiaurės Afrikos ir Vid. Rytų reikalams, Claude Laverdure. Vasario mėn. nuvyko liberalų vadovas Don Boudria su parlamentarių delegacija, taip pat numatytas prekybos delegacijos vizitas. Kanada turi savo ambasadą Alžyre. Ši valstybė yra didžiausia Kanados prekybos partnerė visoje Afrikoje. Dabar svarstomas jungtinis Kanados ir Norvegijos projektas su UNICEF, viena iš retų JT organizacijų, kuriai leidžiama veikti Alžyre. Tikimasi, kad vaikų šalpos projektas suteiks progą šiems kraštams ir kitokiais būdais padėti siekiant taikos palaikymo.

Lucien Bouchard buvo pirmas Kvebeko premjeras, pakviestas kalbėti specialioje JAV valstijos Maine senato ir atstovų rūmų sesijoje kovo 17 d. Jis (Nukelta į 8-tą psl.)

Lietuvos kariuomenės dalinys naujojo Lietuvos prezidento VALDO ADAMKAUS inauguracijos iškilmėse

Karinis Lietuvos jūreivių dalinys naujojo Lietuvos prezidento VALDO ADAMKAUS inauguracijos iškilmėse

PRANEŠIMAS IŠ VILNIAUS

Naują istorijos lapą verčiant

Naujojo Lietuvos prezidento sutiktuvės, buvusiojo išleistuvės • Iškilmės seime, Vilniaus arkikatedroje, Katedros aikštėje, prezidentūroje, dalyvaujant daugybei kvietinių svečių ir minioms tautiečių. Iš pasakytos naujojo prezidento kalbos aiškėja Lietuvos politikos tęstinumas, tęstinumas siejamas su naujomis gairėmis

GENOVAITĖ GUSTAITĖ

„Turi pagaliau įsigalėti moraliniai vertybės“. Tai žodžiai iš naujojo prezidento Valdo Adamkaus kalbos, pasakytos 1998 m. vasario 26 d. Katedros aikštėje tūkstančiams žmonių. Pasakyti jau po priesaikos seime, po kalbos seimo rūmuose, i kuriuos vedė raudonas kilimas, kur abu – su Alma Adamkiene pasitiko seimo pirmininkas V. Landsbergis, kur skambėjo fanfaros, iš kur pirmą kartą sėdėjo prezidento automobilį. Rūmų viduje, be protokolinių apeigų, iškilmingą įvykį pabrėžė ilga plati baltų tulpių eilė, dviektiniai grožiu, kilnumu, išmintingumu. (O, kad šios savybės persmelktų rūmų šeimininkų santykius!).

Ateinančius prie Vilniaus arkikatedros prezidentą V. Adamkų, jo palydą, vyriausybės narius, kitus, taip pat buvusį prezidentą A. Brazauską pasitiko tūkstantinė minia, sveikinanti, plojanti, besidžiaugianti. (Kitoks vaizdas buvo prieš penketą metų: tuomet inauguraciją švenčiantį A. Brazauską prie arkikatedros pasitiko keiksnojimai, spjūviai). Prie didžiųjų šventovės durų laukė arkivyskupas metropolitas A. J. Bačkis, vyskupai.

Arkikatedroje

Didžiojoje navoje dvi vėliavos – Lietuvos respublikos ir prezidento. Pirmoje eilėje prie didžiojo altoriaus sėdėjo prezidentas V. Adamkus, A. Adamkienė, D. Mieželienė. Toliau – buvęs prezidentas A. Brazauskas, seimo pirmininkas V.

Landsbergis, min. pirmininkas G. Vagnorius, kiti valdžios, politinio gyvenimo vadovai, diplomatinio korpuso nariai, Pasaulio lietuvių bendruomenės vadovybė, senųjų Lietuvos tikėjų atstovai, inauguracijos svečiai. (Įėjimas į arkikatedrą su pakvietimais, todėl didžioji navą tuščia, be stovinčių; jų kiek glaudėsi šonuose, kam pavyko įsipaštyti, prisipaštyti).

Pamaldose

Mišių liturgijai vadovavo Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas arkiv. A. J. Bačkis, jas aukoję ir kiti dvasininkai – arkiv. S. Tamkevičius, vysk. A. Vaičiūnas, vysk. J. Preikšas, vysk. J. Žemaitis, vysk. J. Matulaitis, vysk. Z. Bartulis. Mišiose taip pat dalyvavo vyskupai J. Tunaitis, J. Boruta, Čikagos kardinolas Francis Eugene George, mons. J. Šarauskas, senasis katedros klebonas mons. K. Vasiliauskas.

Pamokslą pradėjęs sveikinimu ir padėka („kad prisimėmė šias svarbias ir sunkias parciacijas“), arkiv. A. J. Bačkis pasikatedros pasitiko keiksnojimai, spjūviai). Prie didžiųjų šventovės durų laukė arkivyskupas metropolitas A. J. Bačkis, vyskupai.

Per Mišias buvo perskaity-

tas sveikinimas Jo Eminencijos kardinolo V. Sladkevičiaus, kuris dėl nesveikatos iškilimėse nedalyvavo. Sveikinimas baigia- mas viltimi: „Džiaugiamės, jei palaimingoje mūsų krašto vadovo veikloje bus nuimti visi susiaurinimo Jūsų pareigų ir galių varžtai“ ir kiekvienas galės rasti „Jumyse ne tik valdininką, bet ir mūsų visų tikrąjį vadovą, mūsų geradarį visose tautos gyvenimo srityse“.

Mišios pradėtos ir baigtos su didžioju dainium, su Maironiu. Pradžioje skambėjo giesmė „Apsaugok Aukščiausias tą mylimą šalį“, pabaigoje nubangavo kilnioji „Marija, Marija“.

Katedros aikštėje

Tolesnė inauguracijos dalis vyko Katedros aikštėje, kur prezidentą, vyriausiąjį ginkluotųjų pajėgų vadą, pasveikino karių rikiuotė, čia raportavo kariuomenės vadas generolas leitenantas J. Andriškevičius, čia buvęs prezidentas A. Brazauskas naujam prezidentui pristatė ginkluotųjų pajėgų vadovybę. Aikštėje naujajį prezidentą pagerbė su vėliavomis atvykę Lietuvos miestų ir miestelių pasiuntiniai. (Vykus, sveikintina inauguracijos apeigų dalis, gaila tik, kad nesumota iš aikštės perkelti ją į katedrą, į didžiąją navą – nebūtų buvusi tuščia).

Prezidento kalba

Aikštėje prezidentas V. Adamkus pasakė pirmąją savo kalbą tautai. „Esu čia ir dabar – nes tokia yra Jūsų valia, kurią išreiškėte laisvuose, demokrati-

(Nukelta į 2-ą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Naujas EK pastatas

BNS pranešimu, kovo 17 d. Vilniuje įvyko oficialus Europos Komisijos (EK) delegacijos pastato atidarymas. Iškilmėse dalyvavo Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, EK delegacijos Lietuvoje vadovas H. Schmigelow, ES komisarė R. Bjerregaard bei vyriausybės ir seimo vadovai ir kiti pareigūnai, užsienio ambasadoriai. Nuolatinė EK būstinė, įsteigtoje restauruotame keturių aukštų pastate Naugarduko gatvėje dirbs 15 asmenų, dar 5 atvyks iš Briuselio.

Atvykusi į iškilmės EK narė R. Bjerregaard taip pat apžiūrėjo Ignalinos atominę elektrinę. Ji buvo patenkinta elektrinės saugumu, tačiau prezidentui pakartojo, kad ji turėtų būti uždaryta kito dešimtmečio pradžioje, pagal 1993 m. pasirašytą Branduolinės sąskaitos sutartį su Europos pėtros ir rekonstrukcijos banku. V. Adamkus pareiškė maną, kad Lietuva neturėtų atsakyti branduolinės technologijos, bet pastatyti naują vakarietišką reaktorių, uždaryti abu sovietinius. Ignalinos jėgainė pagamina apie 80% Lietuvos elektros energijos, kurios didelė dalis eksportuojama.

Sustabdė susitikimą

Kovo 14 d. Kauno mieste turėjo įvykti Lietuvos seimo ir vyriausybės, narių L. Andrikenės, J.D. Sadeikienės ir S.R. Petriko susitikimas su miesto gyventojais, organizuojamas TS(LK) Kauno miesto pramonės skyriaus. Jai atvykus automobiliu prie Vytorio vid. mokyklos, ją pasitiko grupė agresyvių piketuotojų, kurie lipo ant automobilio, mėtė į jį sniegą bei kiaušinius, mėgino jį apversti. Policijos pareigūnai tada jį apsupo ir išlydėjo.

Po jos išvykimo pargriuvo ir mirtinai susižalojo įvykio stebėtojas, dėl kurio pasklido gandai, kad Europos reikalų ministrė L. Andrikenė savo automobiliu jį partrenkus, tačiau policijos pareigūnai ir kiti liudininkai tvirtino, kad tai netiesa. Sužinota, kad iš vakaro įvyko susirinkimas, kuriame viešai grąsinta susidoroti su ministere. Vidaus reikalų ministerija praneša, kad dėl tam tikrų asmenų įžūlių veiksmų iškelta baudžiamoji byla, ir apie tyrimo rezultatus visuomenė bus informuojama.

Mokesčių policijos atsiskaitymas

ELTOS žiniomis, kovo 18 d. Mokesčių policijos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos vyriausiasis komisaras S. Juocevičius pranešė vyriausybei apie šio skyriaus veiklą. Nuo tarnybos įsteigimo 1997 m. liepos mėn. Mokesčių policija iškėlusi

107 baudžiamąsias bylas, išaiškino nuslėptų mokesčių už daugiau kaip 10 mln. litų, nubaudė 761 asmenį ir paskyrė daugiau kaip 8 mln. litų baudų. Įstatymai dažniausiai pažeidžiami apšaldžiu ir apgaulingu buhalterinės apskaitos tvarkymu. Klastojami dokumentai, neišduodami kasos kvitai už prekes bei paslaugas. Tiriama taip pat mokesčių inspektorius piktnaudžiavimas tarnybne padėtimi. Steigiamas „pinigų plovimo prevencijos“ skyrius, kuris nagrinės informaciją apie įtartinas operacijas pinigais, bendradarbiaus su giminingomis užsienio tarnybomis.

Seimo narių susitikimas

Kovo 6 d. Palangoje įvyko Lietuvos seimo narių ir Karaliaučiaus srities „Dūmos“ deputatų susitikimas, kurio tikslas buvo užmegzti aktyvesnius ryšius. Seimo užsienio reikalų komiteto pirmininkas Mečys Laurinkus pranešė, kad buvo aptarti galimi įstatymų pakeitimai, kurie mažintų kliūtis Lietuvos verslininkų veiklai Karaliaučiuje.

Kaip praneša „Lietuvos rytas“, Lietuvos parlamentariai pagėdavo, kad Karaliaučiaus „Dūmos“ deputatai paskubintų skolių grąžinimą Lietuvos įmonėms. Bendroji Karaliaučiaus skola Lietuvai siekia beveik 8.5 mln. JAV dol. Tikimasi, kad šiemet bus pradėdama atmokėti Lietuvai 1994-1995 m. skolas.

Vilniaus banko pelnas

Kaip rašo ELTA, Vilniaus banko revizorių firmos „Arthur Andersen“ duomenimis, didžiausias krašto privatus bankas per 1997 m. uždirbo 47.6 mln. litų pelno, 23.2 mln. lt. daugiau negu 1996 m. Trijų Vilniaus banko giminingų įmonių bendras praėjusių metų rezultatas – 258,000 lt. pelno. Banko aktyvai pernai išaugo beveik du kartus (nuo 915.2 mln. lt. iki 1.8 bln. lt.), o kapitalas padidėjo 40.5% (nuo 117.1 mln. lt. iki 164.5 mln. lt.).

Sumokės skolą

BNS pranešimu, Lietuvos vyriausybė vasario 18 d. nutarė nedelsiant sumokėti visus likusius delspinigius Rusijos firmai „Gazprom“. Iš viso bus grąžinta 17.43 JAV dol. (69.7 mln. litų). Bendrovi „Lietuvos dujos“ 9.6 mln. JAV dol. Paskolins Taupomasis bankas, kuriam garantija buvo suteikta sausio mėn.

Likusią skolos sumą (7.83 mln. dol.) bendrovė taip pat pasiskolins iš bankų. „Lietuvos dujų“ bendrovės generalinis direktorius K. Sumacheris teigė, kad dar tikslinama skolų suma su „Gazprom“, kuri grąsino sumažinti gamtinių dujų tiekimą Lietuvai, jei nebus sumokėtos visos skolos. RSJ

Šiame numeryje

Neišsijota demokratija

Kas tinka Amerikai, nebūtinai turi tikti Lietuvai

Naują istorijos lapą verčiant

Prezidentą V. Adamkų pasitiko tūkstantinė besidžiaugianti minia

„Amerikos ateivis valdys Lietuvą“

Vokiečių spauda apie naująjį Lietuvos prezidentą

Lietuva iš arti XVI

Ačiū už juoką, kurio jau seniai nebuvau girdėjusi

„O tėviške, koks mielas kraštas“...

Vaikai per trumpą laiką tampa drausmingi ir draugiški

Auksinė kolegijos sukaktis

Šventė, kurioje vien raštu gauta apie 300 sveikinimų

Lietuvos prisikėlimas Kalifornijoje

Niekas nebuvu sąjungoje su Rusija

Filmui – nusikaltėlių universitetai

Jau laikas sustabdyti vakarietišku filmų rodyką

Jo rankose prabyla medis

Alg. Sakalauskas medžio drožyboje kelią pats surado

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760 LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaiztūnienė. Metinė prenumerata – \$42, pusmetinė – \$21, mėmė – \$52, garbės – \$62. Oro pašto į užjūrus – \$135. Amerikoj – JAV dol. Paviieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalų kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuomone. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomone. Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular \$42.00, supporter \$52.00, honorary \$62.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Naujasis Lietuvos prezidentas VALDAS ADAMKUS su žmona ALMA, lydimi buvusio prezidento ALGIRDAS BRAZAUSKO ir kitų pareigūnų, žingsniuoja pamaldoms į Vilniaus arkikatedrą Ntr. "Vakarinų naujienų"

RELIGINIAME GYVENIME

Romoje 1998 m. kovo 4 iškilmingai atšvęstas Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos penkiasdešimtmetis. Apie šią Lietuvai svarbią sukaktį, kovo 1, kalbėjo popiežius Jonas Paulius II per įprastinį susitikimą su maldininkais vidudienio "Viešpaties angelas" maldos proga. Šv. Tėvas lietuviškai pasveikino tą dieną į Šv. Petro aikštę susirinkusius lietuvių kunigus ir kolegijos rėmėjus. Jis taip pat parašė sveikinimo laišką Šv. Kazimiero kolegijai: "Džiaugdamasis, kad sukanka 50 metų nuo tos dienos, kai Apaštalių Sostas juridiškai pripažino Popiežiškąją Šv. Kazimiero lietuvių kolegiją, pareiškiu, jog labai vertinu tą palaimingą patarnavimą, kurį jis suteikė Lietuvos Bažnyčiai, tinkamai rengdama ir ugdydama kunigus. Melsdamas Viešpatį nuolatinės dangiškos pagalbos, idant ji įstigtų su kaskart nauju uolumu tęsti savo nuopelninę veiklą, tokią svarbią man brangios Lietuvos krikščioniškajai atečiai, iš visos širdies teikiu ypatingą Apaštalinį palaiminimą jos vadovams, studentams ir rėmėjams".

Vatikanas, 1998 m. kovo 4 d.
Pasaulinės gydytojų federacijos "Už žmogaus gyvybę" sausio 29 d. Kauno Lietuvos "Caritas" diagnostikos centre buvo atidaryta Kauno skyriaus būstinė. Ta proga lankėsi šios organizacijos Lietuvoje pirmininkė docentė gyd. A. Šaulauskienė ir jos pavaduotoja provizorė B. Obelenienė. Soc. gyd. A. Šaulauskienė priminė svarbiausius organizacijos "Už žmogaus gyvybę" nuostatus: žmogaus gyvybės apsauga nuo prasiidėjimo iki mirties, pagarba asmens orumui, aborto negalimumas (kaip šeimos planavimo priemonė), natūralaus šeimos planavimo svarbą bei aktualumą. Lietuvos organizacija "Už žmogaus gyvybę" jungia 230 narių: gydytojų, mokytojų, dvasininkų, žurnalistų, psichologų. Jos padalinių yra Vilniuje, Kaune ir kitose miestuose.

Lietuvos vyriausybė vasario 4 d. posėdyje paskirstė iš 1998 m. biudžeto 5 mil. litų tradicinių religinių bendrųjų vadovybės. Pasak finansų ministerio Algirdo Šemetos, pagrindinis kriterijus pagal bendrųjų dydį buvo nustatytas ankstesniais metais. Lėšų paskirstymą su bendrųjų vadovais aptarė vyriausybės patarėjas religijų klausimais Petras Plumpa. Jis informavo, kad Romos katalikai sudaro 91 nuosimtį, stačiatikiai – 5, sentikiai – daugiau nei 1 nuosimtį, evangelikai, liuteronai, graikų apeigų katalikai, evangelikai reformatai, judėjai, karaimai ir musulmonai – 3 nuosimčiai. Lėšos paskirstytos taip: Lietuvos aukščiausiajai sentikių tarybai – 50 tūkst. Lt., Lietuvos evangelikų liuteronų konsistorijai – 42 tūkst. Lt., Lietuvos evangelikų reformatorių kolegijai – 34 tūkst. Lt., Lietuvos graikų apeigų katalikų bendruomenei – 14 tūkst. Lt., Lietuvos vyskupų konferencijai 4550 tūkst. Lt., Lietuvos žydų religinei bendrijai – 20 tūkst. Lt., Stačiatikų

Bažnyčiai – 250 tūkst., Vilniaus musulmonų semitų religinei bendruomenei – 20 tūkst. Lt.

Projekto "Vilties tiltas" vykdytojų seminaras vyko vasario 13-15 d.d. Birštone. Jame dalyvavo Berlyno "In Via Centre" vadovė Ursula Grzibek ir 30 Kaišiadorių vyskupijos moterų savanorių, organizuojančių darbo grupes įvairiose parapijose. Konferenciją "Sventosios Dvasios metai – atsinaujinimo, naujų įsipareigojimų metai" pradėjo kun. J. Kaminskis, pažymėdamas būtinybę dvasiškai tobulėti, visada ieškoti gyvenimo prasmės. Seminaro dalyviai per tris dienas dalyvos Berlyne sukaupia patirtimi, meldėsi, aptarinėjo ateities veiklą.

Prof. Antano Maceinos 90-sios gimimo metinės sausio 30 d. paminėtos Kauno marijonų vie nuolyne. Minėjimą surengė Lietuvos katalikų mokslo akademija ir Lietuvos katalikų kultūros centras. Po Mišių mons. K. Senkus pažymėjo profesorius išlikimybę Dievui ir Tėvynei. Jis, gyvendamas Vokietijoje, steigė kultūros židinį, rengė Europos lietuvių studijų savaites, kartu su prof. Zenonu Ivinskiu įsteigė Baltų institutą, leido metraštį "Baltika". Prof. A. Maceina buvo aktyvus Ateitininkų federacijos, LKM Ateitininkų narys, bendravo su Lietuvos fronto bičiulių organizacija, Vasario 16-sios gimnazija, lietuvių ir vokiečių kalbomis išleido 24 knygas.

Prof. J. Pikūnas, prisimindamas kaip Kauno Vytauto Didžiojo universiteto dėstytoja, minėjo, kad Maceina skatino studentus stebėtis mažais dalykais. Pasak dr. M. Bloznelio, Maceina buvo revoliucingas žmogus, siekęs nuomonių laisvės ir ugdes idealistus, jaučiančius krikščionišką pareigą visuomenei. Minėjime buvo skaitoma ir A. Maceinos – Jasmanto poezija.

Vilniaus arkivyskupas A. J. Bačkis vasario 4-14 d.d. lankėsi Vatikane, kur dalyvavo neeiliniame trečiame tarybos posėdyje, rengiančios Antrąjį Europos vyskupų sinodą. Tarybą sudaro iš popiežiaus paskirtų narių, atstovaujančių Europos vyskupų konferencijoms. Sinodas numatytas sušaukti 1999 m. tema "Kristus, gyvenantis savo Bažnyčioje – vilties šaltinis Europai".

Pirmąjį Europos sinodą tema "Liudyti Kristų, kuris mus išvada" popiežius Jonas Paulius II sušaukė 1991 m. Rytų, Vidurio ir Vakarų Europos vyskupai susitiko pirmą kartą po komunizmo žlugimo. Jau yra įvykę Afrikos, Šiaurės ir Pietų Amerikos sinodai. Netrukus turėtų įvykti Azijos ir Okeanijos vyskupų susitikimai. Tai savotiška 2000 metų krikščionybės suakčiais besirengiančių Katalikų Bendrijų sąžinės sąskaita.

Arkiv. A. J. Bačkis vasario 7 d. kartu su kun. V. Aliuliu, MIC, kun. A. Liuiama, SJ, ir kitais Romoje studijuojančiais kunigais atnašavo Mišias. Jose dalyvavo Lietuvos ambasadorius prie Vatikano K. Lozoraitis, ambasadorius Italijoje R. Podagėlis, Vilniaus seminarijos rektorius kun. H. F. Fisher. Arkivyskupas ir Vilniaus seminarijos rektorius ir kiti kunigai iš Lietuvos vasario 9 d., atnašavo Mišias kartu su Šventuoju Tėvu asmeninėje popiežiaus koplyčioje. Mišiose dalyvavo Vilniaus seminarijos auklėtiniai, ten dirbančios vienuolės. Popiežiaus nuosirdžiai pasveikino kiekvieną Mišių dalyvį, kartu padovanodamas Vilniaus seminarijai brangų arnotą.

Naują istorijos lapą verčiant

(Atkelta iš 1-mo psl.)

niuose ir nepriklausomose Lietuvos respublikos prezidento rinkimuose. Esu čia ir dabar – nes tokia yra mano valia (...), kad kartu su jumis atlikčiau savo pareigą Lietuvai".

Apžvelgęs istorijos kaitą, aušras ir sumetas, pergalių džiaugsmą ir pralaimėjimų kartelę, išskėlė laisvės reikšmę, neįgyvendinamą be pareigos, pagristos darbu, kūryba, be pagarbos kitam supratimu. Kiekvienas tikrai laisvas gali būti tik tai gerbdamas kito gyvenimą, kito laisvę.

Nusakė vidaus, užsienio politikos gaires. "Turime pažadinti, prikelti ir suteikti kuriamas Lietuvos žmonių jėgas. Užtenka grovimo ir ardymo, kai šalia mūsų griūva vertingas ir unikalūs Vilniaus senamiestis, kai griūva žmonių pasitikėjimas ir viltys".

Perėjęs prie šiuolaikinės visuomenės, kvietė kurti ją, pagrįstą tarpusavio pasitikėjimu, atjautimu ir pagalba, parama silpniesiems. Pabrėžė: "Pykčio, keršto, godumo, pavydo, įtarimo apstėtas žmogus nėra laisvas". Skelbė savo vidaus politikos kartinį akmenį: "Mes pasisakome už politinį šalies gyvenime kylančią santarvės pakto idėją". Ji pirmiausia turi būti kūrybinė. Anot prezidento, tos idėjos išraiška bendravimui turėtų suteikti naują, ramesnį, kartu šiuolaikiškesnį, modernesnį spalvą. Ta idėja turėtų susisiekti su moralinio atsinaujinimo programa, kurioje iškilų

žmogus, jo kūrybiškumas, humanistinis aktyvumas.

Labai kietai, tvirtai pabrėžė žmogaus gyvenimo kaip absoliučios vertybės apsaugą. "Visa man suteiktos prezidentinės valdžios galia aš sieksiu, kad Lietuvoje įsitvirtintų sąžininga ir dora, rūpestinga ir paslaugi, atsakinga ir morali visų lygių valdininkija, kurios pagrindinis principas būtų ne valdyti, o tarnauti – tai yra padėti, patarti ir, žinoma, spręsti".

Iš savo patirties prezidentas teigė: "Aš nežadu lengvo gyvenimo, nes lengvo gyvenimo niekur nėra. Aš kviečiu į darbą, kad mūsų gyvenimas palengvėtų. (...) Turi pagaliau įsigalėti morali vidaus politika".

Prezidentas taip pat pasirėmė Maironiu, jo eilėmis, skirtingomis "nuolat vėrslentiems politikams": "Mums reikia tų, kurie veikia, o ne vienas kitą keikia" (nuaidi plojimai).

Neužmiršo prezidentas kiekvieno pareigos, skolos tėvynei, istorijai, kalbai. Džiugu, kad prezidentas jau pirmajame savo žodyje išskėlė šiuos dalykus, palietė gamtą, jos taršą gretindamas su dvasios tarša.

Politinės gairės

Užsienio politikoje linkmės nesikeis. Tai Europos sąjunga ir ŠAS (NATO). Tvirtai, kietai pareiškė: "Kelias į šias struktūras prasideda Vilniuje. Pabrėžiu – Vilniuje, o ne Vakarų Europos sostinėse". (Po šio teiginio vėl plojimai).

Ryžtingi pabaigos žodžiai:

Nauja vėliava

Atsiverčia naujas mūsų istorijos puslapis. Virš prezidentūros iš lėto pakilo kita – prezidento Valdo Adamkaus – vėliava. Pasigirdo trys XVIII š. patrankos šūviai – už tautą, valstybę ir prezidentą. Prezidentą, kuris atstovaus Lietuvai, ves ją į XXI šimtmetį.

Vakare padangėje sužėrėjo įspūdingi fejerverkai, sužavėję vilniečius ir svečius, o žemelėje – sporto rūmuose, rotušėje, Chodkevičių rūmuose ir prezidentūroje – suklebėjo priėmimai.

Prezidentūros priėmimo naujasis rūmų šeimininkas A. Brazauskas apdovanojo Vytauto Didžiojo pirmojo laipsnio ordinu. Po visų iškilnių paklaustas, kas renginiuose labiausiai patiko, Valdas Adamkus pasidžiaugė miniomis žmonių, jų nuosirdumu, lydėjusiu visur iki pat gilių nakties.

Naująjį prezidentą VALDĄ ADAMKĄ prie Vilniaus arkikatedros pasitinka arkivyskupas A.J. BAČKIS

VALDAS ADAMKUS, naujasis Lietuvos prezidentas, skaito priesaiką seime. Šalia jo – žmona ALMA. Nuotr. "Respublikos"

Lietuviai džiaugiasi laisve

"The Ottawa Citizen" laikraštyje 1998.II.18 Charles Enman, remdamasis pokalbiu su Lietuvos ambasadoriumi Alfonsu Eidintu, parašė apie Lietuvą bei patį ambasadorių informacinį straipsnį.

Pasak ambasadoriaus, prieš šešerius ar septynerius metus negalėjo ateiti į galvą mintis, kad jam, istoriko darbu užsiimančiam, teks atsidurti diplomatų pasaulyje. Atsitiko todėl, kad Lietuva, būdama okupuota Sov. Sąjungos, negalėjo išsiugdyti savo diplomatų, o istoriko profesija tam tikrais atžvilgiais gali būti naudinga ir diplomatiniam darbu. Dabartiniai Lietuvos diplomatai apamai yra iš akademinės aplinkos. Tokie asmenys daugiausia moka ir svetimų kalbų. Tai jais ir pasistengta pasinaudoti.

Ambasadorius Eidintas, pasak straipsnio autoriaus, yra paprastas žmogus. Jis nesivaiško diplomatams įprasto oficialumo. Mėgsta dažnai ir linksmai susijuokti. Jo anglų kalba nėra gimtoji, tačiau turtinga tipiškais anglų kalbos išsireikškimais.

Baltijos valstybės – Lietuva, Latvija ir Estija – dabar esančios mažiau pastebimos pasaulinės opinijos. Bet buvo laikas – jį jas buvo atkreiptos pasaulio akys, kai sovietinė imperija silpnėjo, ir tų kraštų viduje kilo tautiniai judėjimai.

Lietuva 1990 m. kovo 11 d. paskelbė savo nepriklausomybę nuo Sovietų Sąjungos, nors tai nelengva buvo padaryti, prisimenant Vengrijos ir Lenkijos sukilimo rezultatus. Sovietų karėivai ir tankai 1991 m. sausio 13 d. užpuolė radijo ir televizijos stotis. Pasaulis buvo sulaukęs kvapą, bijodamas Vengrijos ir Čekoslovakijos pasekmių.

Tačiau dabar Lietuva yra nepriklausoma valstybė, o Sovietų Sąjunga tapusi istorinėmis dulkėmis. Lietuvoje atstatyta demokratija, ir joje veikia laisva ekonominė rinka. Pvz. jau 70 nuosimčių dirbančių lietuvių darbuojasi privačiose įmonėse. Tas skaičius sparčiai auga.

Pasak ambasadoriaus, ūkinėje srityje vyksta pažanga, bet sunku prie naujos tvarkos praprasti žmonėms, ypač senesnio amžiaus. Tie, kurie stipriai svajojo apie laisvę, nebijo iniciatyvos, jaučiasi gerai. Bet dalis žmonių, ypač pensininkai, gaudami mažas pensijas, sunkiai susigvyvena su naujomis sąlygomis. Apskritai laisvė stebėtina

yra pakeitusi žmonių gyvenimą. Anais laikais žmonės bijojo laisvės vienas su kitu kalbėtis. Žmonių gyvenimas Lietuvoje tapo visais atžvilgiais turtingesnis.

Ambasadorius, kalbėdamas apie save, pažymi, kad jo jaunesniame amžiuje oficialioji istorija buvo tik oficialus melas. Todėl jis daugiausia rašęs socialiniais, ekonominiais klausimais, kuriuos mažiau galėjo kontroliuoti cenzūra. Dažnai tokiuose raštuose užtekdavo poros komunistinės ideologijos frazių ir vienos kitos Lenino citatos. Bet istoriniai-politiniai klausimai rašyti buvo neįmanoma. Čia galėjo būti pateikta tik vienintelė komunistinė tiesa.

Prasidėjus tautiniam judėjimui, jis pradėjęs rašyti Lietuvos istorijos studijas. Buvęs pripažintas Mototovo-Ribbentropo 1939 m. pasirašytą protokololį, kurie igitai Lietuvos nepriklausomybės praradimą, žinovu. Taip pat parašęs trijų Lietuvos prezidentų monografijas. Šie prezidentai sovietiniais laikais buvo suniekinoti. O iš tikrųjų buvo neblogi prezidentai, lygintini su to laiko panašių valstybių prezidentais. Jis taipogi studijavęs ir žydų tautųdystę. Iš Lietuvos 150,000 žydų 90 nuosimčių buvo nacių sunaikinti. Sovietmečiu apie žydų tragediją nebuvo kalbama. Net ir žydų vardas buvo nevertojamas, užteko juos vadinti tik sovietų piliečiais. Iš viso žydų tautųdystė komunistų buvo užmiršta.

Ambasadorius Kanadą vertina kaip labai svarbų kraštą Lietuvai. "Atomic Energy Canada Ltd." yra viena svarbiausių Kanados bendrovių, kuri darbuojasi ir Lietuvoje. Lietuviai labai priklauso nuo atominės energijos, gaminančios krašte elektrą. Kanadiečiai padeda pagaminti talpintuvus atominės energijos atliekomis. Norima sustiprinti abiejų kraštų politinius, ekonominius ir kultūrinius ryšius. Lietuva laukia pagalbos iš Kanados stojant į Šiaurės Atlanto (NATO) sąjungą.

Ambasadorius mano, kad Kanadoje yra nuo 25,000 iki 30,000 lietuvių kilmės gyventojų su didžiausia savo bendruomene Toronte. Daugiausia Kanadon lietuvių atvyko pokaryje, bėgdami nuo sovietinės grėsmės. Iš likusių Lietuvoje 100,000 buvo ištremti į Sibirą.

Dabar Lietuva yra nepriklausoma respublika, praktikuojanti įvairias laisves, bet labiausiai brangintina yra žodžio laisvė. J.A.

A+A

VIKTORUI GUDELIUI mirus,

dukra DANA CHAINAUSKIENĖ, sūnų ARVYDA, jų šeimas bei visus gimines nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

I. Danilūnienė
L. Radzevičienė
M. Jokšienė
A. Petrašiūnas
A. Stygienė
O. A. Švilpos
M. J. Bendoraičiai

N. R. Mitalai
D. Mitalienė
S. Pargauskienė
A. B. Zabulioniai
E. S. Kerai
V. V. Staškūnai
J. Z. Didžbaliai

PADĖKA

A+A

SONIA PAULIONIENĖ

po sunkios ligos iškeliavo amžinybėn
1998 m. kovo 2 dieną

Nuosirdi padėka kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, Priskelimo parapijos klebonui, už maldas laidotuvių namų koplyčioje, kun. Vladimir Malchenko už atliktas religines apeigas šventovėje ir už maldas kapinėse.

Nuosirdus acių giminėms, draugams ir pažįstamiems už maldas ir gausų dalyvavimą koplyčioje, šventovėje ir velionies palydėjimą į amžinojo poilsio vietą.

Esame labai dėkingi už gražias gėles, kurias velionė taip labai mėgo, už pareikštą užuojautą asmeniškai ir raštu, už gausias aukas Mišioms, tremtinių vaikų mokyklai "Lietuvių Namai Vilniuje", "Kovai su vėžio liga Lietuvoje" ir "Tremtinių grįžimo fondui".

Nuosirdus acių karsto nešėjams. Esame visiems labai dėkingi – vyras Vincas, sūnūs – Andrius ir Robertas su šeimomis, sesuo Larisa su šeima

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš Lietuvį Namus)

Tel. 416 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Naujojo Lietuvos prezidento žmona ALMA ADAMKIENĖ (viduryje) dalyvavo choreografijos mokyklos suka-
tuviniame spektaklyje Vilniuje ir pasižadėjo globoti šią mokyklą. Šalia jos – mokyklos pareigūnė L. RAMA-
NAUSKIENĖ-NAVICKYTĖ

“Amerikos ateivis valdys Lietuvą”

Taip rašė Berlyno dienraštis apie naująjį Lietuvos prezidentą, turėjusį pokalbį su juo Vilniuje •
Rusakalbiai demonstruoja Rygoje, protestuodami prieš kainų kėlimą

KAZYS BARONAS, Vokietija

Beveik jokio dėmesio nekreipė Vokietijos žiniasklaida į prez. V. Adamkaus inauguraciją. Iš mano skaitomos didžiosios spaudos ilgesnį straipsnį politiniame psl. radau tik Berlyno “Die Welt” dienraštyje. Spėju, kad laikraščio bendradarbis Jens Hartmann pranešimą į Reicho sostinę perdavė iš Gedimino miesto, nes straipsnio pradžioje įrašytas “Vilnius” (vokiečiai įpratę rašyti “Wilna”), pranešimą pavadindamas didelę rai-
dę “JAV išeivis valdys Lietuvą”. Pakartojamos apie V. Adamkų ankstyvesnės biografinės žinios, pažymint, kad Lietuvos konstitucija jam teikia plačias teises užsienio ir krašto apsaugos plotmėje, tačiau vidaus politinis gyvenimas priklauso šeimai.

Pasikalbėjime su “Die Welt” laikraščio specialistais į Vilnių atvykusiems atstovams V. Adamkus pareiškė: “Aš noriu kraštą įvesti į ŠAS ir Europos sąjungą, o užsienio politikoje eiti tuo pačiu būv. prez. A. Brazausko keliu ir toliau plėtoti gerus santykius su didele mūsų kaimynine Rusija”.

V. Adamkus, gimęs 1926 m. intelektualioje aplinkoje, vokiečiui padaręs gerą įspūdį. Aprašęs jo gyvenimą Vokietijoje bei JAV, dienraščio bendradarbis pažymėjo, kad Lietuvos gyventojai skirtingais “jausmais” priėmė naują prezidentą. Tiesa, jis neturi komunistinės dėmės, tačiau po 50 gyvenimo metų užsienyje gal sunkiai perpras savo valstybės problemas. Lietuva ūkinėje plėtotėje esanti atsilikusi nuo savo šiaurės kaimynių, tačiau tikisi jas pasivyti jau 1998 m.

Demonstracijos Rygoje

Tas pats dienraštis kovo 6 d. pranešė, kad Rygos policija lazdomis išvaikė 2000 rusakalbių pensininkų demonstraciją. Rusijos užsienio reikalų min. J. Primakov tokį Latvijos išpuolį pavadino elementariausiu žmogaus teisių pažeidimu. Ką į tai latviai? Jų užsienio reikalų min. atsakė: “Nekiškite pirštų į mūsų vidaus reikalus!” Tačiau Maskva pagrasino net santykių pablogėjimu, matydama rusų mažumos rūpesčius, nors rusakalbiai demonstravo prieš pakeltas elektros ir vandens kainas. Berlyno dienraštis dar pažymėjo: rusai su gudais ir ukrainiečiais Latvijos 2,5 milijono gy-

ventojų tarpe sudaro 40%.

Vokiško laikraščio bendradarbis Maskvoje pateikia rusiškų laikraščių ištraukas, kuriose rašoma, kad “Latvijoje buvo sumušti rusai pensininkai”; “Latvija tampa totalistine valstybe”.

Rusai – be pilietybės

Latvijos valdžia rusakalbiams yra gana griežta. Prieš 1940 m. gyvenusius Latvijoje rusams be jokių varžtų duodama pilietybė. Po Latvijos okupacijos atvykę 700,000 rusakalbių yra laikomi be pilietybės, gyvena be Rusijos, Ukrainos ar Gudijos pilietybių. Latvijos rusakalbius gąsdina latvių kalba. Dėl jos nemokėjimo pernai pilietybė buvo duota tik 7000 rusakalbių.

Kita medalio pusė: neturėdami pilietybės, rusakalbiai gali be vizų pereiti Latvijos-Rusijos sieną. Turintiems Rusijos pusėje gimines tai didelis palengvinimas, nes iš Latvijos jie atveža maisto ar tekstilės gaminių, o iš Rusijos alkoholi – “pilstuką”. Rusai nenori emigruoti į savo tėvynę. Gavus Rusijos pasus, reikės prašyti Rygoje apsigyvenimo teisių. (Ta pati procedūra yra ir Vokietijoje. Kas penkeri metai gavus naują Kanados pasą, reikia prašyti apsigyvenimo leidimo ir jį “TZ” bendradarbiui).

Teisingai Berlyno dienraštis pažymi, kad vienintelė Lietuva yra išsprendusi mažumų pilietybės klausimą, suteikdama 90% rusakalbių Lietuvos pilietybę. Bet Lietuva nėra apsunkinta, kaip Latvija ir Estija, rusiška mažuma, nes joje gyvena tik 8% rusų.

Nepatenkinti turkai

Vokietijos-Turkijos santykiai gerokai pablogėjo, atmetus Mažosios Azijos valstybes bei jos europinės dalies norą įsijungti į Europos sąjungą. Turkijos min. pirmininkas Mesut Yilmaz kaltina kanclerį H. Kohl bei užsienio reikalų min. K. Kinkel, kaip didžiausius varžovus. Turkijos min. pirmininkas spaudai pareiškė, kad Vidurio bei Rytų Europoje-Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje Vokietija ieško “Lebensraumo”, kaip kad buvo nacių laikais.

Idomu, kokių kelių pasuks Vokietija po 1998 m. rugsėjo mėn. “Bundestago” – parlamento rinkimų, nes numatoma socialdemokratų pergalė. Tad ir kancleris bus socialdemokratų

Kelionės išpūdžiai LIETUVA IŠ ARTI XVI

JUOZAS ŽYGAS

Lietuviškas pajūris

Per šiu metų atostogas daug važinėju, daug vietų aplankiau ir daug mačiau. Artėja mano atostogų penktoji savaitė – paskutinė. Jūron nebrendu ir saulėje nenoriu kaitintis, bet praeityje labai mėgau. Gal dėl to jau 4 odos vėžiukus išspjovė. Bet vis tiek Palanga kažkaip traukia. Nidoje man nuobodu. Palangoje gal nuo 7 v.v. Basanavičiaus gatvė prisipildė žmonių. Kiekviena kavinė ar kavinaitė, kaip išmąnydamos, žmones pas save vilioja. Atostogas norėjau su Palangos aplankymu baigti ir joje paskutinę savaitę praleisti.

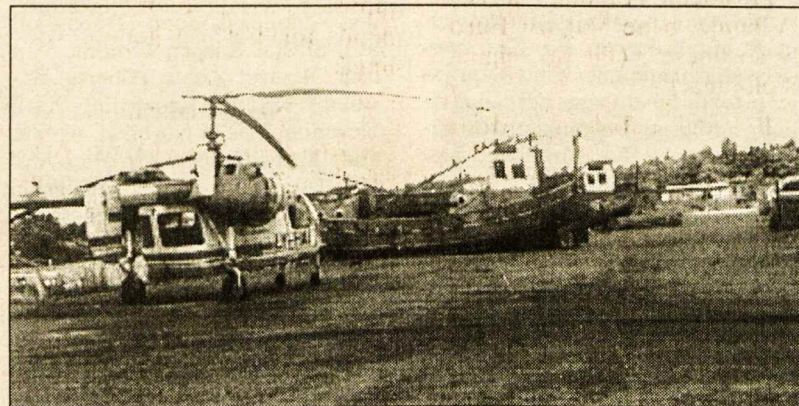
Keliaujam

Ši kartą į Palangą važiuoju automobiliu, kuris nors braškėjo ir traškėjo, bet važiuoju. Kelias iki Kauno jau gerai žinomas. Galbūt jau septintą sykį važiuoju. Atrodo, nuo praėjusių metų yra padaugėję pakelės užkandinių ir restoranų. Pravažiavus Kauną, vietovės yra jau mažiau žinomos.

Mes važiuojame keturiose ir dar nepilnų penkerių metų mergytė – labai šnėki ir įdomi. Beveik pusiaukelėje privažiavome pakelės restoraną. Reikia ir mums pailsėti, nors kavos atsigerti. Nors kelias iš Vilniaus į Klaipėdą yra autostrada, bet nėra “oazių”, prie kurių esame įpratę. Lietuvoje to dar nėra. Restorano savininkas turi ir keiliuką praveisti, kad būtų galima įvažiuoti ir išvažiuoti, įrengti vietą gal tuzinui automobilių.

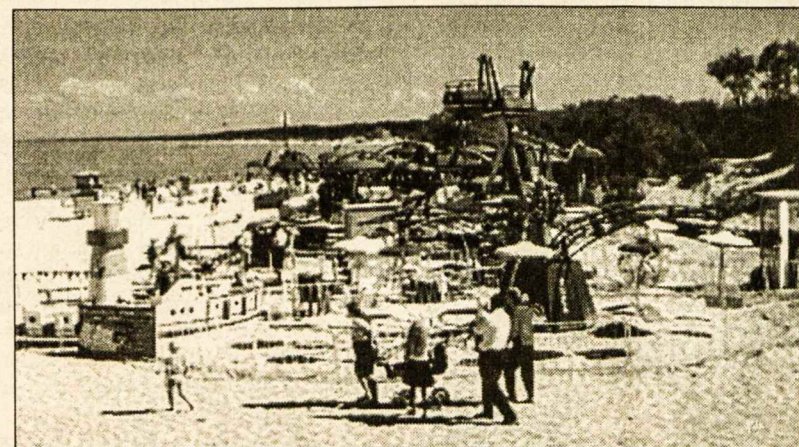
Vokiečio dovana

Užsisakau alaus ir, kol alų atneš, trumpam įėjau į vidų pasižiūrėti. Viduje jau viskas yra taip, kaip privaleitų būti. Man sugrįžus draugė man sakė: “Juozai, nematei kas čia buvo. Mums besėdint, prie Unės (mergytės vardas) priejo vokiečiai ir kažką jai ir rankutes kišė”. Mano draugė, nors vokiškai gana gerai moka, bet nesuorientavotai ir tik sakė mergytei nieko neimti. Vokiečiai kažką mergytei ir rankas įbruko ir nubėgo į autobusą. Mergytė prie mamos pribėgusi jai padavė pilną saują pinigų. Suskaičiavus buvo 130 litų. Turbūt jis iš Lietuvos jau išvažiuoja ir jam

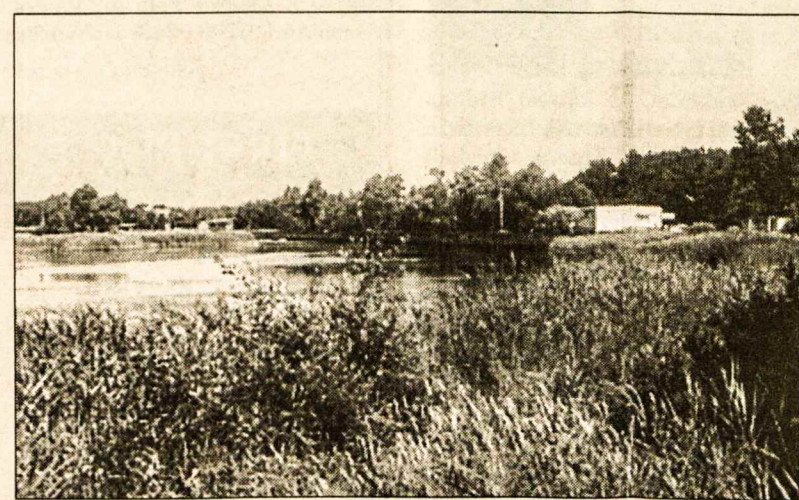
Šventosios uoste: priekyje kranto apsaugos malūnsparnis, už jo – du jūros žvejybos rūdijantys kateriai

Nuotr. J. Žygo

Sukomercintas paplūdimys Palangoje prie jūros tilto

Nuotr. J. Žygo

Lietuvos langas į pasaulį – Šventosios uostas. Dešinėje – medžiais apaugusi buvusi krantinė

Nuotr. J. Žygo

litai nebebuvo reikalingi. O mano draugai su tais pinigais jau be rūpesčio kelias dienas galėjo restorane pietauti.

Į Palangą įvažiuojant yra kontrolė, kurioje reikia užregistruoti automobilį ir sumokėti 15 litų. Tai už leidimą automobilį pasistatyti ir iš Palangos išvažiuoti. Palangoje automobiliams važinėti neleidžiama.

Palangoje

Apsistojome Menininkų rūmuose. Mano draugės sūnus yra dailininkas, tai gavo “kelionėlą”. Dar sovietinė tvarka tebegalioja.

Palanga auga ir gražėja. Beveik greta buvo statomas gana didelis viešbutis Daukanto gatvėje, kurioje mes apsistoje, tik arčiau Basanavičiaus gatvės. Buvo baigiamas remontuoti gana didelis namas, kuriame bus “Ritos virtuvė”. Jūros tiltas jau pastatytas. Ir ant jo visą laiką vaikščioja būriai žmonių. Turbūt lūpomis perduota sena tradicija. Gaila, nebėra seniau buvusio “Kurhauzo”. Pastatas ir pavadinimas tebėra, bet “Kurhauzo” nebėra!

Šventosioje

Vieną popietę autobusu nuvykau į Šventąją pasižiūrėti, kuri gerokai išaugusi. Eju tik nuojautos vedamas uosto pasižiūrėti. Dėl viso ko paklausiau žmones, kur yra žvejų uostas. Želatas nežinojo, tik vienas lyg atsiminė: “Turbūt buvusio žvejų uosto?” – Atsakiau taip, taip buvo! Tuomet man pasakė, kad reikia eiti apie 400 metrų tiesiai, o paskui į dešinę pasukti. Mano atmintis ir nuojauta neklaido! Tik tokio vaizdo tai nesitikėjau pamatyti. Kur seniau mes “langą į pasaulį” kirtome, dabar tik vaikai vandens dviračiais važinėja. O ant kranto buvusieji artimos jūros žvejybos laivai rūdija. Dabartinėi Lietuvai nei langas, nei žvejybos nebereikia.

Klaipėdoje

Sekančią dieną važiuojame į Klaipėdą pasidairyti. Mano sūnus prašė vėlnio medinę skulptūrą parvežti. Jis yra skaitęs apie Vėlnių muziejų ir manė, kad Lietuvoje jų yra visur. Vilniuje ieškojau, bet neradau. Beklaidžiodami po Klaipėdos senamiestį, netoli teatro, pamatėme gražiai atrodančią tautodailės parduotuvę. Įėjome į vidų. Visoko pilna. Man besidairant, turbūt savininkė paklausė, ko aš norėčiau? Paklausiau, ar neturi vėlnio. Ji atsakė: “Ponas, kai dabar Lietuva pilna vėlnių, kas vėlnią pirkti benorėtų?” Neradę ko norėjome, grįžom atgal.

Dienos Palangoje greitai bėgo ir reikėjo grįžti į Vilnių. Grįžus nedaug laiko beliko, o reikėjo viską susipakuoti. Be to, dar reikėjo apsipirkti, nes atsišveikinimui rengė išleistuves.

Greta mūsų gyvenamojo pastato yra aikštė – žvėryno žiedas. Mums einant į krautuve per aikštę, ponias kiek geriau nusijaukė. Užpakalyje mūsų išgirdome: “Ačiū, ačiū!” Atsisukęs pamačiau pagyvenusią moterį, ir ją paklausiau: “Už ką, ponias, tas ačiū?” Ji atsakė: “Už juoką, už juoką! Taip malonu išgirsti juoką, kurio jau seniai nebuvau girdęjusi”. Tai tokia yra tikrovė, kai pavieniai kartojamas tvirtinimas apie gerėjantį gyvenimą. (Pabaiga).

● Ne mūsų rankose šiandien grąžinti Lietuvai nepriklausomybę, bet mūsų rankose išaugoti vidinė Lietuvos laisvė – tautinė gyvybė.
DR. J. GIRNIUS

Vytėnų stovyklautojų grupė su savo vadovėmis

Nuotr. A. Vitkausko

“O tėviške, koks mielas kraštas...”

Jaunimo stovyklos dalyviai domėjosi Lietuvos praeitimi lankydami istorines vietas

ANTANINA URMANAVIČIENĖ, Alytus

Alytaus Marijos krikščionių pagalbos garbės klebonas, salezietis kun. Pranas Gavėnas rudenį švęs savo gyvenimo 80-me-
tį, galėjęs be rūpesčių gyventi po Italijos saulėtų dangumi, tačiau Tėvynės meilė ir ilgesys parvedė jį namolei. Gyvendamas tėvynėje stengiasi padėti jauniui, rūpinasi vaikais. Jo iniciatyva buvo įrengta 1997 m. vasarą Vytėnuose socialiai remtinų šeimų vaikams trintis pamainomis stovykla.

Pirmon ir antron pamainon sugužėjo iš visos Lietuvos 60 vaikų. Trečioje pamainoje stovyklavo 30 vaikų. Kunigui aktyviai talkino Alfonsas Vitkauskas. Jam buvo patikėta visi ūkiniai ir finansiniai rūpesčiai.

Buvo pasirūpinta mažaisiais lietuvičiais, gyvenančiais ne tik Lietuvoje, bet ir lietuviškose svetimųjų valdomose žemėse. Taigi iš Punsko atvyko 4 moksleiviai, o Pelesos lietuviškos mokyklos direktorius Vytautas Bigaila pasirūpino, kad į Vytėnus patektų taip pat 4 vaikai. Tai didelė dvasinė nauda mažiems lietuviukams pagyventi Lietuvoje, pabendrauti su Lietuvoje gyvenančiais vaikais ir suaugusiais.

Stovykloje vaikučiai buvo ne tik skaniai ir šaliai valgydinami. Jiems buvo rengiamos išvykos ir žymios istorines vietas. Būdami Veliuonoje vaikučiai turėjo progos pažvelgti į mūsų tautos praeitį.

Neapsakomai graži gamta Veliuonoje su gražia istorine praeitimi liejosi į širdį. Nuostabi ta žemė Lietuvos. Tai dėl jos tiek kraujo pralietas, tai dėl jos čia ir Didysis Gediminas žuvo. Čia virš plačiašakių susimąčiusių galinčių ažuolų plevėna jo dvasia. Girde, kaip iš praeities ataidi kovos su priešais, ginant Lietuvą, šurmuly.

Kokia įtaigi vaikučiams istorijos ir literatūros pamoka Vinco Kudirkos Naumiestyje! Labai naudinga čia susitikti su mūsų tautos žadintoju, su Lietuvos valstybės himno kūrėju, kuriam greit sukaks 100 metų. Čia Vincas Kudirka džiaugėsi gražiomis lietuviškomis dainomis, jas harmonizavo. Muziejų radome prasmingus profesorius Vytauto Lands-

bergio žodžius: “Vis geresnės muzikos troškimas, atrenkant ir puoselėjant gyvybines vertybes, prisideda nuo Vinco Kudirkos.” Šio miestelio, šios žemės lopinėlio, išvaikščiojo “Varpo” autoriaus ir knygnešio praeities perliukai rado vietos mažųjų širdelėse.

Vaidučiai maldai suklupo Šv. Kryžiaus barokinio stiliaus šventovėje. Nepamirštami laikai, kai šioje šventovėje darbavosi visai Lietuvai žinomi ir brangūs kunigai – Sigitas Tamkevičius ir Alfonsas Svarinskas, iškentėję sovietinių kalėjimų ir tremties kančias.

Vaikus vežęs autobusas sustojo ties Prano Sederavičiaus sodyba. Garsusis skulptorius kūrė arklius garbingiems Lietuvos žmonėms. Gražūs žirgai skirti Vytautui Didžiajam, Dariui ir Girėnui, V. Kudirkai ir kt., o tarp žirgų ir jis pats – jų kūrėjas. Atrodo, kad patenki į gražų žirgyną.

Važiuojančius dmesį patraukė maumedžių giraitė, prisišliėjusi prie Prano Vaičiūčio sodybos. Kieme ir poeto skulptūra, šulnio pusėn nukreiptomis akimis. Muziejų – paveikslai, raštai, gražūs žodžiai:

*O tėviške! Koks mielas kraštas,
Kurio taip netekau ūmai –
To neišreiškė nė vienas raštas,
Tą pasakys vieni jausmai.*

Sunku suprasti, kaip vaikai, atvykę iš įvairių ir “nelengvų” šeimų per tokį trumpą laiką pasidarė drausmingi ir labai draugiški vieni kitiems. Gal tai jaunų auklėtojų – VDU studentų gerumo vaisiai, gal globojusio stovyklą kunigo Izidoriaus Sadausko nuopelnas.

Kun. I. Sadauskas, pasakojo apie stovyklautojų gyvenimą. Kiekvieną dieną stovykloje buvo atnašaujamos Mišios beveik kiekvieną kartą skirtingoje vietoje, pvz. Ant pilikalnio, pavėsio tarp medžių, prie Nemuno, prie kryžių Vytėnų sodybose. Po pusryčių darbavosi būreliuose, mokėsi piešti, dainuoti. Dieną rašydavo vieni kitiems laiškus, o vakarais prasidėdavo jų įteikimas ir skaitymas. Buvo skaitomos ištraukos iš Don Bosco gyvenimo. Taip vaikuose buvo skiepijama pagarba žmogui. Todėl jie kiekvieną sutiktą pasveikina, į svetimus daržus nelenda, kalba maldeles vakare ir ryte, prieš valgį, ir po jo. Maldos įdomios, įvairinamos.

Pakliuvęs į jų būrį gali pagyvoti, kad tai surinkti vaikai iš pačių geriausių šeimų. Išvykose, renginiuose – jokios problemos. Negirdėjau juos barant. Auklėtojos, ypač vadovė Vita, buvo gerbiama ir visų mylima. Išliko mokerėjimas tarpusavyje bendrauti. Ir tik 10 dienų gali jauną žmogų paveikti.

Manau, kad pelesiškiečiai Pavelas Jonas, Julija Jonytė, Orinta Ramaškevičiūtė, Oksana Svečko, o taip pat punskiečiai, turės ką papasakoti namiškiams ir draugams.

MIRTIES PRANEŠIMAS ir PADĖKA

AŲA

JURGIS STUNDŽIA

gimė 1915 m. kovo mėn. 28 d. Daunorių kaime, Tauragnų valsč., Utenos apskr. Mirė 1998 m. vasario mėn. 23 d. Macassa Lodge, Hamilton, Ont. Palaidotas Holy Sepulchre kapinėse, Burlingtone, Ont.

Nuoširdi padėka Hamiltono Aušros Vartų parapijos klebonui kun. J. Liaubai, OFM, už velionies lankymą ligos metu ir atliktas laidotuvių apeigas. Ačiū L. Marcinkutei už giedojimą, E. Gudinskienei už skaitinius per gedulines Mišias. Esame dėkingi karsto nešėjams ir visiems, atsilankiusiems į laidotuves, pareiškusiems paskutinę pagarbą a.a. Jurgiui.

Ačiū p.p. Mačiams už paruoštus pietus.

Testamento vykdytojai

*Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6*

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

LAISVOJE TĖVYNĖJE

MOTERS VEIKLOS CENTRAS

Marijampolėje jau yra įsteigtas Moters veiklos centras, jungiantis įvairių pomėgių žmones, padedantis sunkias gyvenimo akimirkas išgyvenantioms moterims suburti sveiko gyvenimo būdo, meno, gamtos puoselėtojas. Jos rinkdavosi Marijampolės miesto centrinėje bibliotekoje, o dabar įsikūrė buvusioje sovietinėse kareivinėse. Juostelę perkirpo centrui vadovaujanti Adolfina Blauzdžiūnienė su seimo nario žmona Dalia Bobeliene, kalbėjusia apie moterų veiklą JAV. Naujajame centre jau veikia verslininkų, bedarbių, neįgalųjų ir tokius vaikus auginančių moterų bei kiti klubai, kuriuos pagal savo pomėgius nemažai lanko Marijampolės miesto moterų.

BENDRI ATSTOVŲ POSĖDŽIAI

Vilniuje buvo pradėti bendri Lietuvos seimo ir JAV LB atstovų posėdžiai. Abi pusės jiems yra sudariusios komisijas, turinčias po penkis bendruose posėdžiuose dalyvaujančius narius. JAV LB komisijai vadovauja valdybos pirm. Regina Narušienė ir tarybos pirm. Liuda Rugienienė. Po pirmojo bendro abiejų komisijų posėdžių jos atskleidė dalį savo idėjų žurnalistams. R. Narušienė prisipažino, kad jos pagrindinė svajonė yra Hollywoodo filmas, įamžinantis Lietuvos kancias ir jos prisikėlimą. L. Rugienienė kalbėjo apie naujas Lietuvos dainas, kurių dar nėra išmokus lietuviškoji išeivija. Tad jai reikėtų išleisti tu naujų lietuviškų dainų rinkinį. Galvojama ne tik apie Dainų šventę Lietuvoje, bet ir Baltietiškojo festivalį Vašingtone. Išeivijos lietuviams taipgi būtų labai svarbu suorganizuoti gerai paruoštų Lietuvos vaizdų juostų tinklą lietuvių telkiniuose. Juk ne visi dabar nuvažiuoja ir turbūt dėl senatvės nenuvažiuos Lietuvon. Jiems reikia geros vaizdų juostų įrašų, tinkamai pateiktų tikrąjį Lietuvos įvaizdį.

PRADĖJO LILEIKIO TEISMA

Žydų tautžudystę kaltinamo Aleksandro Lileikio teismas Vilniuje buvo pradėtas kovo 5 d., atmetus jį ginančio advokato Algirdo Matuizos reikalavimą, kad liudininkais būtų leista pakviesti ir kai kuriuos išeivijos lietuvių atstovus ir net vieną nuo nacių išgelbėtą žydą. A. Lileikio pagrindinis nusikaltimas – vadovavimas Vilniaus apskrityje saugumo policijai, veikusiai Lietuvą okupavusių vokiečių priešturoje. Pats A. Lileikis, jau sulaukęs amžiaus devyniasdešimtmečio, yra turėjęs insultu vadinamą ūminį galvos smegenų kraujotakos sutrikimą. Dėl seno amžiaus ir nusilpimo jo byla ilgainiui buvo atidėliojama. Tačiau dabar buvo nusileista žydų spaudimui, priėmus įstatymą tokius nusikal-

tėlius leidžiantį teisti už akių, jiems patiems nedalyvaujant teisme. Advokatas A. Matuiza tokią įstatymo pataisą yra atmetęs. Pasak jo, teisinėje valstybėje neturėtų būti priimami specialūs įstatymai, kai rengiamas politinis susidorojimas su vienu žmogumi. A. Lileikis jam primetamą kaltę kategoriškai neigia. Teisme didoką protestuotojų grupę sudarė buvusieji politiniai Sovietų Sąjungos kaliniai. Petras Cidzikas piktinosi, kad žydai nutyli, jog A. Lileikis gelbėjo žydus. Albertas Pūkas, prieš teismui prasidedant, salėje nešiojo plakatą: "Tardytojas, budelis žydas Lenskis mane kankino – norėjo padaryti žydšaudžiu".

POKYČIAI KARIUOMENĖJE

Spaudos konferencijoje vasario 26 d. kalbėjo krašto apsaugos ministeris Česlovas Stankevičius ir viceministeris Jonas Kronkaitis. Jų mintis "Lietuvos aidą" skaitytojams pateikia šio dienraščio atstovas Vytautas Voveris. Ministerio Č. Stankevičiaus įsakymas dėl struktūros ir etatų pertvarkymo jau esąs pasirašytas ir vykdomas. Viceministeris J. Kronkaitis pabrėžė, kad gynybinės Lietuvos pajėgos reikia pritaikyti prie Vakarų valstybių struktūros. Pradedamos reformos palies visą krašto apsaugos sistemą – ir ministeriją, ir batalionius. Krašto apsaugos ministerijai paliekamas ligišiolinis 275 darbuotojų skaičius. Kuriant naujus padalinius, reikės mažinti etatus jau esančiose. Ministerija turės naują teisės departamentą, paruošiantį dokumentus ir tvarkantį teisinius reikalus. Joje taipgi bus įsteigti ir du kiti nauji departamentai – mobilizacijos ir mobilizacinio paruošimo bei šauktinių administravimu. Pastarajam teks iš SKAT kariškių perimtas jaunuolių šaukimas būtinųjų karo tarnybom, atliekamas civilių pareigūnų.

KARIAI IR KARININKAI

Dideli pokyčiai numatyti ir karių daliniuose. Jau yra patvirtintas standartinis motorizuoto pėsčiųninkų bataliono karininkų, liktinių ir kareivių skaičius – 712 vyrų. Dabartiniai skirtingi batalionų dydžiai, ruošiant kariuomenę ateičiai, bus panaikinti. Karininkų etatinius laipsnius žadama mažinti. Juk pulkininkų negali būti daugiau nei kapitono. Pernai Lietuvos kariuomenėje tarnavo 22 pulkininkai, o jiems buvo 68 pareigavietės. Jos dabar jau sumažintos iki 43. Yra 127 majorai, o jiems etatinių pareigaviečių buvo net 554. Jas teko sumažinti iki 417. Dabartinė Lietuvos kariuomenė turi pusdevinto tūkstančio profesinių karių ir civilijų tarnautojų, o šauktinių karių – tik pusketvirtą tūkstančio. Tad jų skaičiui šiemet reikės padidinti keturiolika šimtų, o ateityje – gal ir daugiau. Mat jaunuoliai karinę tarnybą atliks tik kariuomenėje ir j VRM (vidaus reikalų ministerijos) dalinius nebus šaukami. Kariuomenės atstovų spaudai yra paskirtas krašto apsaugos ministerio Č. Stankevičiaus padėjėjas Vytautas Umbrasas. Informacijos teikimas visuomenei bus decentralizuotas. Ministerijoje jis turės specialų skyrių, o daliniuose informacijai bus paskirti atsakingi karininkai. V. Kst.

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisyto ir skardos darbus

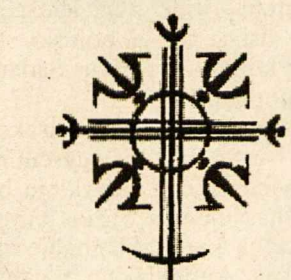
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.

Hamilton, Ontario L9C 2M3

Dievas teiktis mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.C.H.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAU "RA" IR CHIRURGINIS C "DYMAS"
- SENIORŲ PĖDŲ T. IJEJŲŲRA

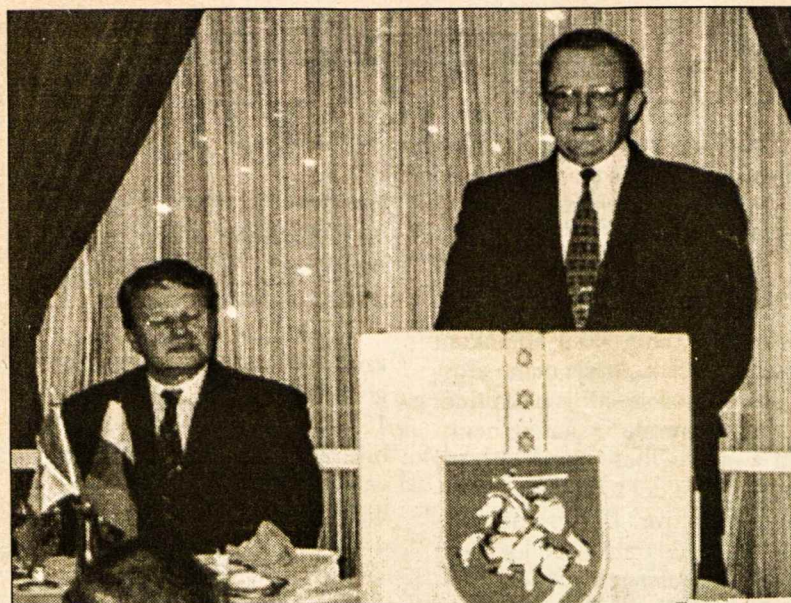
- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPIEDYSTĖ
- IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIŠYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAI
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŲS ĮRANKIAI

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

ANCANSTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176

HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541

HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

Lietuvos ambasadorius Kanadai dr. ALFONSAS EIDINTAS Vasario 16 ir Kovo 11 iškilinėje Kalgario mieste 1998 m. kovo 7 dieną

Vasario 16 ir Kovo 11 iškilinėje Kalgario mieste. Iš kairės: ambasadorius dr. ALFONSAS EIDINTAS, Albertos seimo narys DENIS HERARD su žmona ir SILVIJA KASPER. Nuotr. K. Dubausko

Hamilton, Ont.

"PAGALBAI LIETUVOS VAIKAMS" Danutė Gutauskienė savo gimtadienio proga paaugojo \$100.

A. a. OLGOS PINKEVICIENĖS ATMINIMUI, užjausdami giminės ir artimuosius "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukoj: \$25 – R.B. DaFoe, G. J. Kažemėkai, S. J. Remesat; \$20 – A. P. Armonai, Z. Čekauskai, K. Clarke, J. J. Kažemėkai, O. Linčauskienė; \$10 – L. P. Cipariai, P. Krivinskienė. N. Z. Stonkai.

A. a. LIUDOS GEČIENĖS ATMINIMUI \$100 aukojau dukte Liuda su vyru Alfonsu Kuzmicku, Paris, Ont.

Visiems aukotojams dėkoja – PLV komitetas. UŽJAUSDAMI B. VENSLOVIENĖ, jos sesutė a.a. J. Lapinienė mirus Lietuvoje, "Vaiko tėviškės namams" L. E. Kleivai aukojau \$25.

Windsor, Ont.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO 80-TAJA sukaktį paminėjome drauge su Kovo 11-tąją, kovo 8 d. Šventę prisidėjo pamaldomis šv. Kazimiero šventovėje. Mišias atnaušo ir tai šventei pritaikyta pamokslą pasakė kleb. kun. St. Maziliauskas. Parapijiečiai jungėsi su kunigu maldose dėkodami Dievui už dovanotą Nepriklausomybę Lietuvai. Pasibaigus pamaldoms, buvo sugiedota "Marija, Marija", širdyse paprašyta Dievo toliminės globos ir jo palaimos tėvynei ir jos vaikams.

Po pamaldų rinkomės į lietuviškai išpuoštą svetainę testuoti oficialios dalies. Pirm. N. Giedriūnaitė tarė žodį prisimindama šios šventės reikšmę mūsų tautos istorijoje ir pakvietė atsistojimu tylos minute pagerbti visus žuvusius už Lietuvos laisvę. Visi sugiedojome Tautos himną.

Kaip ir anksčiau, mūsų dainas mėgstanti valdyba švelniais balsais gražiai padainavo kelias dainas, primenančias mūsų tėvynę ir jos žydinčius laukus. Padėką už darbą ir rūpestį dalyviai išreiškė paplojimu. Puikūs skanūs pietus paruošė E. Eidukienė. Ačiū jai. Minėjimo metu surinkta apie 400 dol. aukų Bendruomenės reikalamis paremti. E.B.

Kalgario lietuvių Vytauto D. mokyklos mokiniai. Iš kairės: Aldona Candon (Dubauskaitė), Shirley Chevre, mokyt. Nelė Astravienė (stov), Cynthia Youniss, Kathy Youniss, Leslie Dieno, Aldona Mishell Vilenenue. Trūksta Silvijos Kasper ir Eric Zuback. Nuotr. K. Dubausko

KAI RYS
BALTIC EXPEDITING

◆ Siuntiniai į Baltijos valstybes ◆

Dėl informacijų skambinkite:

Vytautui Kairiui (905) 643-3334

Bernardui Mačiui (905) 632-4558

Leonui Balašiui (514) 366-8259

517 Fruitland Rd.,
Stoney Creek, Ontario,
Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334
Fax: (905) 643-8980

Calgary, Alberta

VASARIO 16-JI IR KOVO 11-JI buvo švenčiama drauge kovo 7, šeštadienį, "Carriage House Inn" viešbutyje. Salonas buvo pasipuošęs Vyčių, trispalvė, Kanados ir Albertos vėliavom. Stalai taip pat buvo papuošti mažom trispalvėm ir kanadiškėm. Koridoriuje buvo surengta "Lietuvos mažosios architektūros" parodėlė, kryžių ir koplytstulpių nuotraukos, paskolintos iš Kanados lietuvių archyvo.

Garbės svečiai – Lietuvos ambasadorius Kanadai dr. Alfonsas Eidintas, Albertos valdžios atstovas MLA Denis Herard su žmona. Kalgario meras Al Duerr dėl staigos ligos neatvyko, tačiau dr. Alf. Eidintui atsiuntė dovaną miesto vardu. Dalyvavo latvių b-nės pirm. J. Kornis su dukra, Edmontono lietuvių apylinkės pirm. Jonas Guzenkas su žmona. Taip pat buvo svečių iš Lethbridge, Brooks, Drumheller ir kitų vietovių.

Minėjimas prasidėjo Lietuvos ir Kanados himnais. Pranui Gluoksnui sukalbėjus maldą, buvo vakarienė. Nelė Astravienė pasveikino ambasadorių dr. Alfonsą Eidintą, padėkojo už jo atvykimą, taip pat išreiškė padėką visiems svečiams ir visuomenei už jų atvykimą esant nepalankiam orui ir pabrėždama, kad 2000 metai bus 1000 metų kaip Lietuvos vardas pasirodė pirmą kartą pasaulio užrašuose. Albertos MLA Denis Herard prabilo į susirinkusius "Labas vakaras. Sveikinu jus šia proga". Pasveikins ambasadorių, tęsė savo kalbą, primindamas narsią ir garbingą lietuvių kovą dėl savo nepriklausomybės, lietuvių įnašą į Kanados valstybę. Baigęs kalbą, D. Herard Albertos premjero Rolfo Klein vardu įteikė dr. Alf. Eidintui sidabrinus visų provincijų herbus. Po jo sveikino latvių ir edmontoniečių atstovai. Elvyra Krausienė, Kalgario apylinkės pirmininkė, pristatė ambasadorių dr. Alf. Eidintą. Pastarasis, pasveikins svečius ir visus susirinkusius, kalbėjo apie naujojo Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus inauguraciją, nes pats buvo ką tik grįžęs iš Lietuvos, paaiškino Lietuvos santykius su kaimynais bei valstybines ribas, ekonominę būklę. Santykiai tarp Kanados ir Lietuvos stiprėja, nors prekybos balanso dar nėra. Kanada buvo ketvirtoji pasaulinė valstybė, pripažinusi Lietuvos nepriklausomybę atstatymą. Kanados kariuomenės daliniuose mokosi Lietuvos kariai. Baigdamas palinkėjo kalgaričiams ir toliau sėkmingai veikti lietuvių srityje. E. Krausienė Kalgario lietuvių vardu svečiui įteikė miesto vaizdo akvarelį paveikslą.

Delhi-Tillsonburg, Ont.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS 80-SIOS METINĖS IŠKILNINGAI

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS 80-SIOS METINĖS IŠKILNINGAI vyko vasario 15 d. Lietuvos, Kanados ir organizacijų vėliavomis pasipuošusioje šventovėje, dalyvaujant ir negaliojančiam mūsų klebonui kun. L. Kemšui. Mišias aukojė ir labai gražų tai progai pamokslą pasakė prel. Jonas Staškus. Po A. Aleliūnienės sukalbėtų maldų jaunimas nešė aukas. Pamaldos baigtos parapijos chorų sugiedotu Tautos himnu.

Iš šventosios vietos rinkosi į parapijos salę. Po užkandžių ir kavutės vyko minėjimas. Su švente visus pasveikino KLB apyl. pirm. T. Pargauskienė. Invokaciją sukalbėjo prel. J. Staškus. Po A. Ratavičienės paskaitos vyko meninė dalis, kuri šiemet buvo atlikta savomis jėgomis. Vadovaujamos choro vadovės Birutės Vytienės, choristės moterys padainavo keletą dainų, pianinu paskambino C. Norkus, tautiniais drabužiais pasipuošusios Salomėja Comeau ir Jūratė Pargauskienė tarp dainų įpykė poezijos. Programa baigta, visiems dalyviams, nuširdžiai sugiedojus Maironio "Lietuva brangi". A. Klemienė ir A. Aleliūnienė rinko aukas bendruomenės visuomenei veiklai paremti. Apyl. lietuvių labai dėkingi prel. J. Staškui ir kun. V. Volertui už jų pasiaukojimą ir mums suteiktą galimybę melstis. KLB apylinkės valdybos iniciatyva, padedant moterims, vasario 24 d. buvo surengtas Užgavėnių blynų pokylis, sutraukęs nemažą būrelį dalyvių. Po vakarienės dalyviai išbandė savo laimę loterijoje, o tokių buvo daug, nes labai viliojo ant stalo besipukuojanti laimikių gausybė. Kai kam laimė šypsojosi kelis kartus, kai kam nė vieno, bet visų nuotaiką buvo puiki. Išskirtinė pabendraavė ir gražiai pralaidė popietė.

Meninei programai vadovavo Albertas Stasiulis. Eilėraščių sakė Zita Astravaitė ir K. Dubauskas, pianinu skambino Dexter Stasiulis, Zita Astravaitė, Asha Stasiulytė ir Arvydas Krausas. Po to vyko linksmoji valanda. Muziką rūpinosi A. Stasiulis.

AMBASADORIUS DR. ALF. EIDINTAS buvo užimtas visokiais uždaviniais. Numatyta susitikimas su Calgary Chamber of Commerce valandos. Jis lankėsi Kalgario universitete, Žiemos olimpiados parke, Olimpiados plazoje, kur Vida Vincienė buvo apdovanota aukso medaliu. Apžiūrėjo miestą, buvo nurykęs į užmiestyje esantį kaubojų muziejų. Sekmadienis buvo paskirtas kelionei į Banfą ir Lake Louise kalnus. Lankėsi Hyprotech Co. ir Environment Research Inst.

Buvo surengta loterija, kurios beveik visos pajamos per ambasadą bus pasiųstos į Lietuvą paremti tragiškai žuvusio 1995 m. Vaidoto Daunio Seimai. Kęstutis Dubauskas (Nukelta į 5-tą psl.)

FIRST PLACE PHARMACY

350 King St. E., Hamilton
540-8877

Viktoras Remesat,
BSc.Phm

□ 10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)

□ Nemokamas vaistų pristatymas

□ Sveikatos priežiūros įrankiai

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Cikagos lietuviai renka aukas nesenai iš Lietuvos atvykusiems inž. Aleksandrui Norvilui bei sąmonės gulinčiam Loyolos universiteto ligoninės Iliinojaus Mayoode intensyvioji priežiūros skyriuje. Lietuvoje jis yra palikęs žmoną su trimis dukrelėmis. Jis stengėsi joms padėti bet kokiais pasiūlytais darbai taupydami lėšas. Tačiau jį, dviračiu iš Brookfieldo važiuojusį Lockportan prižiūrint ligonin, partrenkė ir sunkiai sužeidė iki sąmonės praradimo pravažiuojantis automobilis. Dabar pats inž. A. Norvilas yra tapęs dideliu ligonio su mirties grėsme. Jam ir jo šeimai reikia skubios finansinės paramos. Standard Federal Bank jo vardu yra atidaręs specialaus fondo sąskaitą nr. 111 302 498. Aukos priimamos ir Cikagos lietuvių "Seklyčioje".

Naujasis JAV LB Lemonto apylinkės socialinių reikalų skyrius, vadovaujamas Gedimino Kazėno ir globojamas JAV LB socialinių reikalų tarybos, savo raštine turi Pasaulio lietuvių centro žemutinio aukšto "Bočių" menės koridorių. Ji atdara antradieniais ir penktadieniais nuo 10 val. ryto iki 3 val. p.p. Tel. 630-243-8611.

Gudija

Marija Kruopienė yra žymiausia Pelesos lietuvių veikėja. Vasariui artėjant prie pabaigos, ji liudna viešėjo Vilniuje. Mat Pelesoje sudegė jos namas. Ugniagesiai nustatė, kad jis buvo padegtas. Atrodo, ten jau yra prasižvelgęs didelis gudų pavydas lietuviams, gaudantiems finansinę paramą iš Lietuvos savo mokykloms bei kitai lietuviškai veiklai Gudijoje. Sudegintam M. Kruopienės namui Pelesoje atstatyti jau renkamos aukos Vilniuje. Jas skatina ten veikiančių Gervėčių klubas, kurio pirmininkas yra Alfonsas Augulis. Jos namui atstatyti tūkstantį litų iš savo asmeninio fondo paaugojo net ir Lietuvos seimo pirm. Vytautas Landsbergis. Aiškinama, kad Gudijoje nesutarimus tarp gudų ir lietuvių kursto Lietuvos nepriklausomybės priešinai.

Spaudoje pranešama, kad Lietuvos mokslo ir švietimo ministeris prof. Zigmas Stankevičius pasirašė sutartį su Gudijos švietimo ministeriu. Ji pagerins lietuviškų mokyklų būklę Gudijoje ir leis plėsti jų tinklą. Minsko pedagoginiame universitete bus įsteigtas lituanistikos centras, o Vilniaus pedagoginiame universitete – panašus centras gudų kalbai ir kultūrai. Sutartis ipareigoja leisti abiejų tautų mažumoms atstovams ir Gudijoje, ir Lietuvoje mokytis savo gimtosiomis kalbomis.

Gudijos Lietuvių bendruomenės posėdis buvo suauktas Astravo rajono lietuviškojo Rimdžiūnų mokykloje. Jame dalyvavo ir Lietuvos regioninių problemų bei tautinių mažumų departamento vadovas Remigijus Motuzas. Posėdyje buvo aptariamas lietuviškų renginių Gudijoje finansavimas. Vietiniai gudai klaidingai yra įsitikinę, kad lietuviai gauna per didelę finansinę paramą iš Lietuvos.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos.

AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIU

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki1.75%
santapus2.25%
kasd. pal. taupymo sąsk.1.50%

PASKOLAS
Asmeninės nuo6.25%
neklm. turto 1 m.6.350%

INDĖLIAI:
90 dienų indėlius3.00%
180 dienų indėlius3.25%
1 m. term. indėlius4.00%
2 m. term. indėlius4.25%
3 m. term. indėlius4.50%
4 m. term. indėlius4.75%
5 m. term. indėlius5.25%
RRSP ir RRRF
(Variable)2.50%
1 m. ind.4.00%
2 m. ind.4.25%
3 m. ind.4.50%
4 m. ind.4.75%
5 m. ind.5.25%

Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gynybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000. Be to, narių santapus apdraustas TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

MASTER CARD KREDITO KORTELE
INTERAC KORTELE

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St.,
Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar kitą informaciją apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į

Angele Šalvaitę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patars.
Darbo tel. 705 429-2121 ar
705 445-5640
namų tel. 705 429-6428

Auksinė kolegijos sukaktis

Šv. Kazimiero kolegija Romoje atšventė savo veiklos penkiasdešimtmetį su gausiu būriu svečių, buvusių studentų ir susilaukė 300 sveikinimų iš viso pasaulio. Atsiuntė savo sveikinimą bei palaiminimą kolegijai ir Šv. Tėvas Jonas-Paulius II

V. STAŠKEVIČIUS

1998 m. kovo 4, šv. Kazimiero dieną, Romoje buvo iškilmingai atšvęsta Popiežinės Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos gyvavimo auksinė sukaktis. Šventė buvo pradėta rytą Mišiomis Švč. Mergelės Marijos didžiosios bazilikoje. Mišias koncelebravo: Mokslo įstaigų kongregacijos prefektas kardinolas Pio Laghi, nuncijus Albanijai arkiv. Jonas Bulaitis, vysk. Antanas Vaičiū, vysk. Jonas Boruta, vysk. Eugenijus Bartulis, vysk. Rimantas Norvila, pirmasis kolegijos rektorius prel. Ladas Tulaba, dabartinis kolegijos rektorius prel. Algimantas Bartkus ir apie dvidešimt penki prelatai, monsinjorai bei kunigai, gyvenantys Romoje arba specialiai tai šventei atvykę iš kitur.

Kardinolas Pio Laghi savo žodyje, sveikindamas Šv. Kazimiero kolegiją, prisiminė savo viešnagę Lietuvoje prieš ketverių metus, kai lankė Lietuvos kunigų seminarijas. Atvykęs į Vilnių, nuvyko pirmiausia pasimelsti į Aušros Vartus. Šis momentas palikęs jame brangiausią prisiminimą.

Pamokslą pasakė vysk. J. Boruta ir perskaitė raštą Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininko arkiv. Audrio Bačkio, kuris turėjo šventėje dalyvauti, bet sveikatai sunegalavus, negalėjo atvykti į iškilmes. Mišių metu lietuviškas giesmes giedojo lietuvaite Šv. Seimos vienuolijos seserys, kurios darbuojasi kolegijoje. Joms vadovavo ir vargonėliais giesmes palydėjo ses. Aurelija Šauklytė.

Mišiose dalyvavo: Lietuvos ambasadorius prie Šventojo Sosto Kazimieras Lozoraitis su žmona, Lietuvos ambasadorius Italijai ir Maltai Romanas Podagėlis su žmona ir apie 200 iš visur atvykusių lietuvių maldininkų, kurių didelę dalį sudarė Lietuvos vyčių grupė iš JAV.

Iškilmingas pokylis įvyko "Cecilia Metella" restorane, netoli katedrombų. Pokylio pradžioje prel. A. Bartkus pristatė garbės svečius – vyskupus ir ambasadorius su žmonomis. Jis taipgi nušvietė savo iki dabar vadovautą kolegijos gyvavimo laikotarpį. Pokylio malda sukalbėjo pirmasis Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Vėliau rektorius prel. A. Bartkus dėkojo

Lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos auksinės sukakties šventėje koncelebravę iškilmingas Mišias vyskupai ir kunigai 1998 m. kovo 4 d.

viesiems kolegijos geradariams, ypač JAV Lietuvos vyčiams, kurie 1988 m. "išūnijo" kolegiją ir dabar stipriai finansiškai remia. Jis taipgi dėkojo 1989 m. JAV-se įsteigta Šv. Kazimiero kolegijos gildijai (St. Casimir's Guild), per kurią renkamos kolegijai aukos atleidžiamos nuo JAV valstybinių mokesčių. Šiai gildijai nuo įsteigimo vadovauja Anna Klizas Wargo. Iš rektoriaus kalbos paaiškėjo, kad per tuos kolegijos penkiasdešimt gyvavimo metų ją baigė du arkivyskupai – Bulaitis ir Bačkis, vienas vyskupas – Norvila, visa eilė prelatų, monsinjorų, kunigų, kurie darbavosi ir darbuojasi įvairiose šalyse. Jis perskaitė Šv. Tėvo sveikinimą bei palaiminimą ir toliau vaišių programai vadovauti pakvietė iš Vilniaus arkivyskupijos Romoje studijuojantį kun. G. Grušą.

Žodžiu sveikino arkiv. Bulaitis, prisimindamas savo kaip pirmojo ne Lietuvoje gimusio ir mažai lietuviškai kalbėti mokačio lietuvių priėmimą kolegijon. Sakė, dažnai prisimenas tuos kolegijos geradarius, kurie jo studijoms Romoje tikriausiai turėjo suaukoti bent \$50,000. Taipgi sveikinimo žodžius tarė visi dalyvavę Lietuvos vyskupai ir abu Lietuvos ambasadoriai. Buvo perskaityti sveikinimai: Lietuvos prezidento V. Adamkaus, buvusio Lietuvos prezidento A. Brazausko, Lietuvos seimo pirm. V. Landsbergio, iš-

eivijos vyskupo P. Baltakio, vysk. A. Deksnio, arkiv. P. Marcinkaus ir ambasadoriaus prie JT maisto bei žemės ūkio organizacijos (FAO) Romoje Algirdo Žemaičio, kuris šventėje negalėjo dalyvauti, bet savo vieton atsiuntė savo žmoną Vandą. Iš viso ta proga raštu buvo gauta apie 300 sveikinimų.

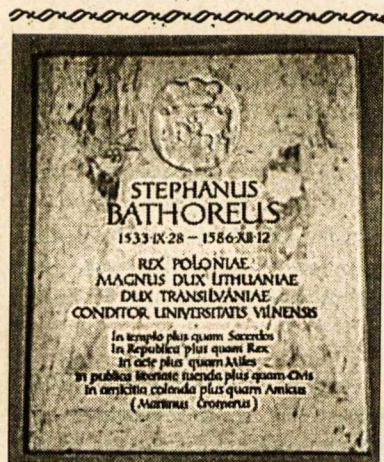
Kalbėjo vienas iš kolegijos steigėjų bei jos pirmasis ilgameitis rektorius prel. L. Tulaba. Jis trumpai nusakė kolegijos pradžią ir paminėjo nuopelnus a.a. kard. G. Pizzardo, be kurio lietuvių kolegijos gal ir nebūtų buvę. Jis taipgi pranešė kad yra paruošęs knygą apie kolegijos įsikūrimą. Ji spausdinama Lietuvoje ir turėtų pasirodyti šių metų pabaigoje. Tėvų marijonų vardu sveikino kun. V. Aliulis, MIC. Lietuvos vyčių vardu sveikino centro valdybos pirmininkas J. Mankus, kuris pristatė šventėje dalyvaujančią 47 vyčių grupę iš įvairių JAV vietovių ir paaiškino, jog dabar JAV-se Lietuvos vyčių skaičius siekia arti 4,500.

Pabaigoje pirmųjų kolegijos studentų vardu kalbėjo prel. A. Rubšys, o dabartiniųjų – Telšių kunigas Juozas Žiurys, dabar besirušiantis kanonų teisės doktorui.

Meninę dalį atliko chorelis, susidaręs iš dabartinių kolegijos kunigų-studentų ir kolegijoje besidariusiančių seselių. Jis

gražiai padainavo keletą lietuvių dainų.

Šventėje dalyvavo net penki iš buvusios studentų pirmosios laidos ir daugelis buvusių auklėtinių kunigų iš JAV ir kitur bei kolegijos rėmėjų. Daugelio įsitikinimu ši kolegija, tiek nusipelnusi Visuotinei Katalikų Bendrijai ir Lietuvai, būtinai turi veikti toliau. Atrodo, kad su naujais Lietuvos vyskupais ir gabiais jaunais kunigais Lietuvos Katalikų Bendrijos ateitis bus šviesi.

Lotyniškas įrašas Vilniaus universitete: "Steponas Batoras 1533. IX. 28 – 1586. XII. 12 Lenkijos karalius, Didysis Lietuvos Kunigaikštis, Transilvanijos kunigaikštis, Vilniaus universiteto steigėjas. Šventovėje daugiau nei kunigas. Respublikoj daugiau nei karalius. Rikiuotėje daugiau nei karys. Viešojoje laisvėje daugiau nei pilietis. Pradėtoje draugystėje daugiau nei draugas. (Martinus Cromerus)"

Lotyniškas įrašas Vilniaus universitete: "Steponas Batoras 1533. IX. 28 – 1586. XII. 12 Lenkijos karalius, Didysis Lietuvos Kunigaikštis, Transilvanijos kunigaikštis, Vilniaus universiteto steigėjas. Šventovėje daugiau nei kunigas. Respublikoj daugiau nei karalius. Rikiuotėje daugiau nei karys. Viešojoje laisvėje daugiau nei pilietis. Pradėtoje draugystėje daugiau nei draugas. (Martinus Cromerus)"

Nuotr. V. Kukoraicius

Ottawa, Ontario

(Atkelta iš 4-to psl.)

TRADICINĖS TAUTINIŲ GRUPIŲ pamaldos įvyko š.m. sausio 18, sekmadienį, Otavos Notre-Dame katedroje, 14.30 v. Didesnė šventovėje susirinkusių dalyvių dalis vilkėjo savo tautiniais drabužiais, kurių spalvingas grožis daug prisidėjo prie procesijos iškilmingumo. Galingai skambėjo katedros-bazilikos choras, su pučiamųjų instrumentų palyda.

Šv. Mišias aukėjo Otavos arkivyskupas Marcel A. Gervais, asistuojamas arkivyskupo pagalbininko vysk. Frederick J. Colli ir prel. Peter Schonenbach. Su jais koncelebravo 15 įvairių tautybių kunigų, kurių tarpe buvo ir kun. dr. V. Skilandžiūnas. Arkivyskupas savo pamokslu išryškino krikščioniškos vienybės ir žmogaus teisių bei laisvių svarbą ir apsaugą. Įdomu pastebėti, kad gausiausia tautinė grupė ši kartą buvo filipiniečiai. Po pamaldų visi dalyviai buvo pakviesti į katedros salę pobūviui prie kavutės su suncėtiniais užkandžiais.

VASARIO 16-SIOS MINĖJIMAS, prisimenant 80-sias Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo metines, praėjo su didelėmis iškilėmis. Visa organizacinė iniciatyva atėjo iš Lietuvos ambasadoriaus dr. A. Eidinto, kuris ir išklė mintį suorganizuoti iškilmingas pamaldas Otavos katedroje-bazilikoje. Padedant kun. dr. V. Skilandžiūniui, jos įvyko vasario 15, sekmadienį. Šv. Mišias už Lietuvą aukėjo prel. P. Schonenbach, katedros rektorius, koncelebruojant kun. dr. V. Skilandžiūniui ir kun. K. Ambrasui, SJ, iš Montrealio. Šventovė buvo pilna žmonių, kurių tarpe buvo ir nemaža grupė vietos lietuvių. Prelatas savo pamokslu priminė, kokia intencija šv. Mišios yra aukojamos, ir supažindino tikinčiuosius su Lietuvos ambasadoriaus šeima ir dviem lietuviams kunigais koncelebrantais.

Po iškilmingų pamaldų visi lietuviai buvo pakviesti į Lietuvos ambasados patalpas pasižiūrėti Lietuvos valdovų privilegijų parodos, surengtos S. Balzeko iš Čikagos.

KRIKŠTAS: Vasario 21 d. paskelbtas Linas Jurgis Kairys, gimęs 1997 m. spalio 9 d. Torontė. Tėveliai: Jurgis Jonas Kairys ir Vida Ann Balsevičiūtė. Krikšto apeigas atliko kun. dr. V. Skilandžiūnas Otavos St. Jean-Baptiste šventovėje. Krikšto tėvai buvo: Jonas Balsevičius ir Carolina Proulx. Visus nustebeino ne tik didelis svečių skaičius, atvykusių iš Toronto, Montre-

alio ir net Amerikos, bet ir torontiško Mindaugo Gabrio, trumpai prieš pradėdam atpeigas, grojimas smuiku, iš kurio sklindantys gražūs, švelnūs religinės muzikos garsai žadino visus susirinkusius dalyvius jungtis dvasioje su kūdikiu, priimančiu Krikšto sakramentą.

Po liturginių apeigų, giminės ir draugai buvo pakviesti vaišėms į Sofijos ir Vytauto Balsevičių namus.

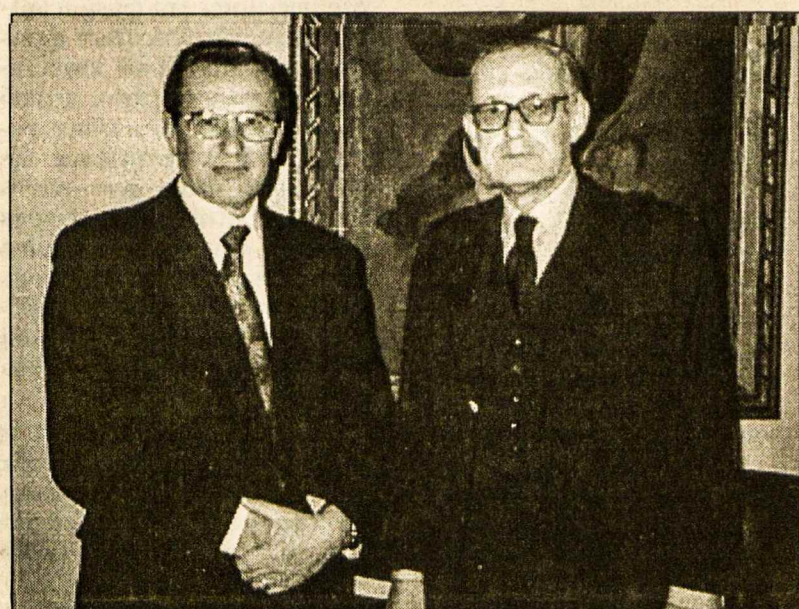
GAVĖNIOS SUSIKAUPIMO PAMALDOM vadovavo kun. Algis Baniulis, SJ, Klaipėdos Šv. Juozapo darbininko parapijos klebonas, kovo 1, sekmadienį, Otavos St. Elizabetės šventovėje. Jis atvyko iš Montrealio autobusu. Mūsų kapelionas pasitiko jį Otavos autobusų stotyje ir atvežė į šventovę pamaldoms. Daugelis, atlikę išpažintį prieš šv. Mišias, aktyviai įsijungė į bendrą giedojimą ir dėmesingai klausėsi skelbiamo Dievo žodžio. Vytautas Radzius ne tik vadovavo bendram giedojimui, bet ir atliko visus skaitinius pamaldų metus.

Aukos paremti Lietuvos jėzuitų apaštalavimui buvo renkamos ne tik šventovėje, bet ir salėje vaišių metu su aukų lapu, kuriame pasirašė: S. V. Balsevičiai, A. Sidlauskaitė, K. A. Gudžiūnai, J. D. Daniai, I. V. Priškeponkos, B. A. Eimantai, S. Danaitis, G. Mitalas, P. Jurgutis, A. Savickas, B. Vilčinskienė, L. Jurjonas, V. Radzius, V. Baniulis, V. Plečkaitis ir J. E. Dalmontai. Iš viso suaukota \$381.00.

Kun. Baniulis buvo globojamas p.p. Balsevičių namuose. Jų dėka jis pamatė Kanados sostinės visas įžymybes. Pirmadienio vakare namų šeiminkai surengė iškilmingą atsisveikinimo vakarienę, kurioje su kun. svečiu dalyvavo prel. J. Staškus, kun. dr. V. Skilandžiūnas, Lietuvos ambasadoriaus žmona Birutė Eidintienė, dr. Ag. Sidlauskaitė ir gražus būrys Otavos LB atstovų.

Kun. Algis Baniulis, SJ, savo trumpame žodyje išreiškė nuoširdžią padėką visiems, ypač Sofijai ir Vytautui Balsevičiams už gražų priėmimą ir globą. **Kor.**

Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniška įrša
knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Lietuvos ambasadoriai, dalyvavę Šv. Kazimiero kolegijos 50 metų sukakties šventėje Romoje 1998 m. kovo 4 d. Kairėje – ROMANAS PODAGĖLIS (Italija), dešinėje – KAZYS LOZORAITIS (Vatikanas)

prabangiai gyventi

Lietuvoje kainuos mažiau

MATER MISERICORDIAE

SUB TUUM
PRÆSIDI
UM

Grįžkit į Lietuvos gyvenimą.

Užsisakykit per Norvista iki kovo

31 d. ir keliukite į tautosakos ir

gražiųjų lankų

tėviškę pasinau-

dojami šia žema

kaina. Tarp gegužės 23 ir rugsėjo

9 d. du kartus per savaitę galima

skristi be sustojimų iš Toronto iki

Helsinkio "vartų" ir toliau. Skam-

binkite savo kelionių agentui.

Norėtume Jus palepinti savo

aptarnavimu.

KAINA
ANKSTI
UŽSISAKANTIEMS

Į VILNIŲ NUO

\$ 995

VARTAI Į PASAULĮ

Finnair priklauso AEROPLAN grupei

Galiau tam tikri apribojimai. Aerodromo taikomi mokesčiai neįskaičiuoti. Žemės kaina vaikams

Skambinkite savo agentui arba Norvista Tours tel.

416-222-0203

arba

1-800-461-8651

Nauja rašytojų valdyba

PAULIUS JURKUS

Lietuvių rašytojų draugijos valdyba, ilgesnį laiką buvusi Niujorke, 1997 m. gruodžio ir 1998 m. sausio mėnesiais korespondenciniu būdu atliko naujos valdybos rinkimus. Buvo išrinkti čikagiečiai: Stasys Džiugas, Audra Daulienė-Kubiliūtė, Stasė Petersonienė-Vanagaitė, Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis, Nijolė Užabalienė-Jankutė.

Senioje valdyboje buvo: Paulius Jurkus – pirmininkas ir sekretorius, Algirdas Landsbergis – vicepirmininkas, Leonas Lėtas – išdininkas, Leonardas Andriekus – valdybos narys.

Leonas Lėtas 1997 m. gale sunkiai susirgo ir mirė 1998 m. sausio 29 slaugos namuose prie Hartfordo, CT. Iždo reikalai jau sutvarkyti. Iždas perduotas naujai valdybai Čikagoje.

Šiuose valdybos rinkimuose buvo balsuojami kai kurie įstatų pakeitimai, kad draugijos valdybai būtų lengviau tvarkytis. LRD kasmet iš Lietuvių fondo gauna 2000 dol. metinei literatūros premijai už geriausią metų grožinės literatūros veiklą. Draugijos valdyba organizuoja tos premijos paskyrimą. Meccanaty pagedavimu, premija skiriama ir įteikiama metų gale. LRD valdyba ir jos nariai nuo širdžiai dėkoja Fondui už pastovų lietuviškos išeivijos literatūros rėmimą.

Pakeliui į dabartį

Lietuvos rašytojai pradėjo organizuotis tik atstačius nepriklausomą valstybę. 1920 m. Kaune buvo įsteigta meno mėgėjų draugija. Tų metų liepos 23 įsteigta literatūros sekcija. 1922 sausio 23 įsteigta Lietuvos rašytojų ir žurnalistų sąjunga. 1932 m. ši sąjunga išsiskyrė į žurnalistų ir rašytojų draugijas. Lietuvos rašytojų draugija 1935

m. iš valdžios išrūpino 5000 litų valstybinę premiją už geriausią metų literatūros kūrinių. Buvo paskirtos tik 5 premijos, nes 1940 birželio 15 Lietuvą okupavo Sovietų Sąjunga. Birželio 25 okupantai uždarė visas lietuviškas organizacijas, įskaitant ir LRD.

Draugijos veikla atgaivinta 1946 sausio 25-26 rašytojų suvažiavime Tübingene, Vokietijoje. 1950 gegužės 6 draugijos valdyba perkelta į Bostoną, nes į Ameriką jau buvo suvažiavę dauguma rašytojų. Iš Bostono draugijos valdyba persikėlė į Čikagą, paskui į Niujorką ir vėl į Čikagą, Los Angeles ir t.t. Išeivijoje draugija veikia 53 metai, Amerikoje – 48 metai. Draugijos amžius – 66 metai.

Dabar Niujorke buvusioji valdyba buvo dešimtoji, Čikagoje išrinktoji – vienuoliktoji. Yra nuomonių, kad ši draugija turi susijungti su Lietuvoje veikiančia Rašytojų sąjunga, kuri buvo įsteigta 1940, kai okupantai uždarė lietuviškas organizacijas. Ši sąjunga tarnavo okupantų poreikiams. Dabar, atgavus Lietuvai nepriklausomybę, sąjunga nepakeitė savo vardo, negrįžo prie istorinės lietuvių rašytojų įsteigtos draugijos. Abi organizacijos veikia atskirai, pasikeičiamos reikiama informacija. Si Lietuvių rašytojų draugija turi dar ilgai veikti, nes išeiviai rašytojai yra plačiai pasklidę, iš Lietuvos sunku jais rūpintis ir dar sunkiau jiems padėti, kai atsiukrusiam kraštui visur reikia pagalbos. Abi veikiančios bus naudingesnės lietuviams rašytojams ir lietuvių literatūrai.

Tegu Lietuvių rašytojų draugija sutelkia į savo eiles visus išeivijos rašytojus, tegu įjungia ir jaunuosius, kurie rašo angliškai. Ir jie yra lietuvių turtas, kuris gali prisijungti prie LRD. Sėkmės!

IŠ TĖVIŠKĖS LAIŠKU

Kasdieniniai rūpesčiai

Ačiū už gražius, nuoširdžius linkėjimus gimimo dienos proga ir narsulių prieduką, kuris atkeliauo laimingai. Laiškai dingsta ne mūsų pašte – labai daug dingsta pakelėje. Šiandien per radiją bus speciali programa “Kodėl dingsta laiškai”, tačiau man reikia skubėti į pamokas ir nebegirdėsiu. Kartais žurnalistai padeda išnarplioti iškylančias negeroves.

Idomu, kas tai per liga tie “šingeliai”, dabar kankinanti jus. Ar medicina neturi veiksmingų priemonių jai nugalėti greičiau?

Gruodžio 12 buvo Mišios už tėvilius, tetulę iš jųš kaimynystės, visus mirusius gimines, taip pat ir už Jūsų sesutę, taip anksti iškeliavusią prieš 4 metus. Mišiose dalyvavo broliai su šeimomis, marčių tėvai, mano draugai. Buvo daug žmonių. Aišku, argi aš apsiėsiu be ašarų? Labai verkiau per Mišias – prisiminimai taip užgulė širdį, kad nemoku ir apsaugyti, kiek reikėjo pastangų, kad galėčiau kalbėti, nusišypsoti ir t.t. Visi pasimeldėme, pasišnekojome, pagyvenome prisiminimais, pavalgėme, kaip įprasta. Visiems išsiškirčius, likau viena ir vėl į ašaras vienuoje.

Po to, aišku, pakilo kraujospūdis, pradėjo kristi temperatūra, apėmė depresija. Šiaip taip išsivadavau, nes artėjo šventės, gimtadienis. Jau norėjau nieko nedaryti, užrakinti duris, kad niekas neateitų. Deja... Tai marti lyg ir į vėžes atstatė, sakydama: “Mama, juk vis tiek visi suvažiuos – ar bus durys užrakintos, ar ne”. Na, ir vėl viskas iš pradžių: supirkau maisto produktus ir kt. Žodžiu, išleiau daug pinigų tam pasirušimui ir, svarbiausia, nebegalėjau nuvažiuoti į Kupiškį aplankyti jųsų sesutės slaugnamyje. Laimė, kad turiu gerus draugus, kilusius iš tenai, tai tik paskambinau į Kupiškį, paprašiau ko reikėjo, o jie pažadėjo aplankyti ir nuvežti šventinių lauktuvių. Dar nebuvau nuvažiavusi iki šiol jos aplankyti. Gyvenu viltimi, kad tikrai aplankysiu; sūnus, kada galės, nuveš, bet kada, nežinau.

Jūsų tėviškės kaimynė Marytei linkėjimus perdaviau būdama Perlojoje. Paskambinau iš a.a. tėvų namų (namuose dar tebėra tėvų telefonas). Ji irgi perdavė jums gerų linkėjimų kuo geriausias

sveikatos. Ji sakė pasimels, “kad Dziesvilis duot jai sveikatą”.

Sausio 26 mirė tik metais už mane vyresnė draugė. Ji man buvo kaip sesuo. Palaidojome sausio 29 d. Purplij kapinėse, nes ten ji gimusi, ten augusi, iš ten ištremta Sibiran. Grįžusi apsigyveno Alytuje, bet vyrą ir vaikus išpareigojo, kad palaidotų tėviškėje. Tai vėl verkiau, taip gailėjausi ir tebesigailiu, kad neturiu žodžių išsakyti visą skausmą. Na, o po to nelemtas kraujospūdis... Negaliu rašyti, t.y. palenkiti galvos.

Kad prezidentu išrinktome Adamkų, gerai, nors man jo labai gaila – jam bus labai sunku. Čia tiek šunybų, tiek visokių nesklaidumų. Vieni kitus tik kaltina, o ypač tai moka buvę tarybininkai. Betgi ir dabar viskas brangsta, ypač maisto produktai. Pensijas kelia, bet kainų kilimas neleidžia to pajusti. Gerai, jei prezidento neaplips visokie prisiplakėliai, tai gal ir bus tvarka. Bet kaimas visiškai sumenkęs, tai ir toji tvarka sunkiai bus beįvedama. Vienu žodžiu kalba be pabaišos. Norint viską suprasti, reikia atvažiuoti, pamatyti ir įsitikinti, kad yra kitaip nei suokia atvažiavę pasipiniginę politikieriai. Gaila, kad jųs neturite sveikatos atvažiuoti. Yra ir gerų permainingų, tikėkimės, gal gi pamažu pradėsime šviesėti ir gražėti.

Pridėduलाईची nuotrauką ir jo globėjos drauge su manimi. Berniuko sveikatėlė ne tokia pagirtina, labai reikia vitaminų, vaistų, o pagalbos jau negauna, nes suėjo amžius. Jie nežino buvusiu globėjų nei vardo, nei adreso, tai prašė, kad aš perduočiau padėką už jo sugrįžimą į gyvenimą. Šį pavasarį jis baigs 11 klasę. Jeigu bus viskas gerai, kitais metais pabaigsi vidurinę. Norėtų mokytis toliau, tik nežinau, koks bus Dievulio nuosprendis jo sveikata. Globėja ji prižiūri kaip savo vaiką. Jis gražiai piešia, bet dažnokai pamiršta, kas būtina padaryti, tačiau ji jo nebara, gražiai paaššina. Jis pats daug dirba, mokosi, tiesiog kabinasi už gyvenimo – taip pasakytų mano a.a. tėtis.

Viso geriausio, geros sveikatos ir naujų vilčių jums ir mums.

Zina

Toronto Maironio mokyklą aplankė Klaipėdos meras E. Gentvilas, susitiko su vyresnių klasių mokiniais ir mokytojais. Iš kairės: A. Rašymas, E. Gentvilas, J. Simanavičiūtė, vedėja G. Paulionienė, pavaduotoja A. Šimonėlienė, P. Butkus ir KLB pirm. A. Vaičiūnas

Nuotr. R. Puterio

Lietuvos prisikėlimas Kalifornijoje

Vasario 16-tosios 80-metis išpūdingai paminėtas Los Angeles mieste jaudinančiomis pamaldomis, turiningomis kalbomis, originalia menine programa, apžvelgusia Lietuvos kelią į nepriklausomybę

ALGIRDAS GUSTAITIS

Vilniuje 1918 m. vasario 16 d. išilgametės vergijos pakilo Lietuva nepriklausomam gyvenimui. Tą mūsų tautai labai svarbų įvykį prisiminėme-pagerbėme Los Angeles, Kalifornijoje, 1998 m. vasario 22 d.

Rytą Šv. Kazimiero parapijos kieme iškilmingai pakelta Lietuvos vėliava. Išsirikiavo keletas lietuviškų vėliavų su palda. Vadovavo Los Angeles Daumanto šaulių kuopos vadas Kazys Karuža.

Pamaldos

Šv. Kazimiero šventovėje Mišios. Klebonas prel. Algirdas Olšauskas tarė Vasario 16 pritaikytą žodį.

Mišias atnašavo neseniai iš Lietuvos atvykęs kun. Stanislovas Anužis. Tautiniais drabužiais pasipuošusios jaunos lietuvaitės per Aukojimą įteikė tautinių relikvijų ir auksinėmis raidėmis spindintį didoką žymenį 80. Parapijos choras, vadovaujamas komp. Viktoro Ralio, giedojo lietuviškas giesmes. Skaitinius atliko Juozas Pupius. Jūrėtė Vencukienė supažindino su lietuviškėmis mintimis.

Pamaldos gausu ir jaunimo. Kun. Stanislovas Anužis pradeda pamokslą. Sakynys po sakinio įjungia lietuvių tautos praeities ir šiuolaikinės dabarties: “Neleiskime lietuvių tautai žūti ne vien negimusio naikinimu. Lietuvoje baisi girtuoklystė, tėvai atsižada vaikų. Užsienio lietuviuose pasitaiko šeimų, kuriose su vaikais, anūkais nekaltama lietuviškai. Tai mūsų tautos gyvavimo trūkinimas. Neleiskime savo tautos niekinti, esame garbinga tauta, atsiškirskime melagingai puolantiems”.

Šventovėje mirtinga tyła, matosi ašaros braukinčių. Baigus pamokslą, staiga susirinkusieji pradėjo garsiai ploti.

Parapijos salėje

Virš scenos – didingas Lietuvos Vytis, neseniai grąžintas. Eilė eilėmis sėdintys žiūrovai. Parapijos choro moterys gražiais tautiniais drabužiais pasipuošios, net žėri. Ir vyrai puošnūs.

Vasario 16-tos šventė pradedama JAV himnu. Vadovauja kompoz. Viktoras Ralys. Invokacija – kun. S. Anužis. Daiva Čekanauskaitė supažindina su Latvijos, Estijos konsalais, iš Lietuvos ambasados atvykusiais atstovais Dariu Semaška ir Aušra Semaškiene.

Generalinis garbės konsulas Vytautas Čekanauskas ryškina mūsų tautos buvusias pastangas išsilaivinti iš Sovietų Rusijos okupacijos, veiklų lietuvių pogrindį, partizanus. Tauta laukė tinkamo momento sukilti prieš okupantą. Kaune sudarytas Lietuvių aktyvistų štabas. Konsulas prieina prie atsišaukto uždengto daikto, nuima juodą uždangalą – tai sovietų sušaudyto pogrindžio veikėjo Lietuvių aktyvistų

• Kai turėsi apsispręsti, pasiklausk patarimo pareigos, o ne aistros. Kas tik gera pasaulyje padaryta, atlikta klausant pareigos balso, o kiek yra blogio, – tai savi-meilės vaisiai. (J. B. Lacordaire)

štabo nario Leono Žemka'nio nuotrauka ir jam po mirties suteiktas ordinas. Viskas rėmuose po stiklu.

Auris Jarašūnas paskaitė duomenų apie pagrindinius šios dienos kalbėtojus iš Lietuvos ambasados Vašingtone – Dariu Semašką ir Aušrą Semaškiene. Jų kalbos atsargiai paruoštos. Išgirdome teigiamų duomenų, įdomių minčių. Ambasada stengiasi JAV vyriausybę plačiau informuoti Lietuvai svarbiais reikalais, taip pat įtakingus asmenis, spaudą. Plojimams nuskambėjus, garbingiems svečiams rengėjai įteikia gėlių puokštes.

Kalifornijos gubernatorium, aukšti amerikiečiai pareigūnai atsiuntė sveikinimus. Šios dienos susirinkusių pritarimu priimta anglų kalba rezoliucija bus pasiųsta JAV ir Lietuvos vyriausybei, spaudai.

Meninė dalis

Scena tamsi. Ilgu trimitu trimtininkas šaukia tautą. Nuleidžiamas didelis ekranas. Jame filminiai vaizdai: Kaunai Lietuvo ir kryžiuočių ordino kariuomenės, daug kavalerijos. Vaizdai iš Mariaus Giedrio režisuro filmo “Herkus Mantas”, pagaminto prieš keletą metų. Karaliaus menėje vaidilutės kankliuoja, dainuoja. Filme pakyla Rusijos caras visoje puikybėje. Žingsniuoją puošnūs car karininkai, išsidailinčius rusų didikės. Pasirodo knygnešys, išsisukęs nuo rusų žandarų. Motina jaunimą moko lietuviškų dainelių. Skaitomas Nepriklausomybės aktas. Daina “Lietuva brangi”, merginų tautinis šokis. Rodomi du Lietuvos respublikos prezidentai. Tremtis į Sibirą, žuvusių lietuvių kapinės. Išeivija Vokietijos lageriuose. Sąjūdis atkuria nepriklausomybę. Giesmė “Palaimink, Dieve, mus”. Tarpuose, iš didelės knygos, tamsoje tik prie mažutės švieselės, skaitiniai. Gerai skambėjo Rolando Ragauskio skaitomi žodžiai.

Programą atliko parapijos choras, jaunimo ansamblis, lietuviškos mokyklos mokiniai. Programos režisierius – Amandas Ragauskas (iš Lietuvos atvykęs 1990 m.), muzikos vadovas – kompoz. Viktoras Ralys, choreografė – Sigita Barysienė, filmotojas – Paulius Jasjukonis. Programa naujoviška, įdomi žiūrėti.

Ko linkėtina ateitį?

“Lietuva istorijos vingiuose”, keturių dalių montažas, pradėtas ankstesne istorija. Jei filminių vaizdų sunku gauti, naudotis brėžiniais, žemėlapiams, nuotraukoms.

Advokatas

VITAS J. LUKAS, J.D.

Patarnavimai Kanados lietuviams nekilnojamo turto ir palkinimų reikaluose Floridos valstijoje (JAV)
V. J. Lukas, Chartered
Florida Professional Services Corporation
4554 Central Avenue, Ste.A
St. Petersburg, Florida 33711
Tel: 813 327-2833
Fax: 813 327-3660
E-Mail: 102135.3717@compuserve.com
Member, Canadian-American International Business Council of Tampa Bay

Filmai - nusikaltėlių universitetai

STANISLOVAS SLIŪZINSKAS, Lietuva

Kaip ir daugelis, mėgau laisvu po darbo laiką įsijungti televizorių, pasižiūrėti gerų, pamokomųjų filmų, na, dar linksmy, gerai nuteikiančių komedijų. Deja, tie laikai jau praėjo. Dabar kokį tik filmą pradėsi žiūrėti, nieko gero nematysi. Išmoksi pirmą sutiktą gatvėje praeivį sumušti iki sąmonės netekimo, kad paskui galėtum netrukdomai iš jo kišenės ištraukti pinigų, apkrėsti žiūrovo sąmonę neapykantos nuodais.

Dabar kiekvienas šių bendrovių teletransliuojamas filmas yra ne kas kita, kaip nusikalstamumo universitetai. Juose tiesiog įkyriai stengiamasi įdiegti žiūrovui kuo žiauriausią smurtinį susidorojimą su kitu žmogumi, apkrėsti žiūrovo sąmonę neapykantos nuodais.

Nusikaltėliai, žmogžudžiai, prievartautojai vaizduojami vos ne didvyriais, nusikalstamumas aukštinamas net iki apoteozės. O kur dar jau kasdieniniu reikiu tapę, rodos, į “nekalts” filmus išsprauti porno ir sekso “intarpai”?

Tokie filmai jau transliuojami ne tik vidurnaktiais, bet ir dienos metu, kai juos gali stebėti ne tik suaugusieji, bet ir vaikai. Tiesa, kai kuriuos iš tokių filmų jau imta žymėti indeksu “N-14”, bet kiek transliuojama tokių ir neindeksuotų, panašią vertę turinčių filmų!

O pagaliau kad ir toji, mums taip peršama, amerikietiškoji kultūra... Ji, mano požiūriu, keistoka, ir mums lietuviams nelabai suprantama. Kad ir tas jų įprotis sėdint užstalėje užkelti kojas su purvinais, žemėtais batais ant stalo! Prisimenu, mano amžiną atsilį senelė man, tuomet dar vaiku, sakė: “Stalas, vaikeli, šventas, kaip ir altorius. Jis Dievulio pašvęstas per Paskutinę vakarienę. Prie jo sėdint išdykau negalima. Prisimink maldos žodžius, kur prašom Dievulį “duonos kasdienės duonos duok mums šandie”. Dievulis duoda mums tos kasdieninės duonos, ir mes ją dedam ant stalo kaip ant altoriaus”.

Todėl tas purvinų kojų dėjimas ant stalo mums, lietuviams, manau, nėra sektinas pavvydys. Deja, mūsų jaunimas, žavėdamasis amerikietišku, jau perima ir šitą, mums svetimą jų “kultūros” išraišką.

Negaliu pamiršti kažkada girdėtų per televiziją kalbėjusio Kazio Bobelio žodžių: “Amerikoje yra daug gero, bet yra daug ir blogo. Mes, lietuviai, turime perimti iš jų, kas pas juos gera, bet nepiimti to, kas bloga”.

Dainavimo pamoka Toronto Maironio mokykloje vyresniųjų skyrių mokiniams

Nuotr. G. Paulionienės

Toronto Maironio mokyklos mokinių grupė, išklausiusi Ruandos misijonieriaus kun. HERMANO ŠULCO pranešimo apie jaunimo sodybos steigimą Lietuvoje

Jo rankose prabyla medis

Prieniečio ALGIMANTO SAKALAUSKO medžio darbai garsėja ne tik Lietuvoje, bet ir kituose kraštuose

BIRUTĖ JONELIENĖ. Prienai
"Kad kiekvienas žmogus kurtų gėrį"

Ivažiuojant į Prienus nuo Kauno pusės ant Nuotakų kalno, stovi gražus medinis kryžius, kuris lyg angelas sargas saugoja Prienų miestą. Jame pavaizduotas miesto herbo simbolis – šv. Jurgis. Ne visi, kurie pravažiuodami groži šiuo meno kūriniu, žino, kad jo autorius – prienietis jaunas tautodailininkas Algimantas Sakalauskas.

Algimanto gimtinė – Dailių kaimas Vilkaviškio rajone. Į Prienus jį atviliojo sparnai. Ilgą laiką dirbo sklandytuvų gamykloje, pats skraidė sklandytuvu. Drožti medį pradėjo grįžęs iš sovietinės armijos 1981 m. Pradžioje drožė mažesnius meninius dirbinius; 1986 m. juos išstatė parodoje.

– Jau tada supratau, kad tai bus mano gyvenimo kelias. Rinkau įrankius, informaciją, lankiau parodas, – pasakoja Algis.

Kai 1988 m. prasidėjo Lietuvos atgimimas, medžio darbus teko atidėti į šalį. Ištroškęs laisvės oro Algis visas pasinėrė įvykių sūkurin: dalyvavo Sąjūdžio veikloje, platino spaudą, buvo I-ojo Sąjūdžio suvažiavimo delegatas.

Didžiuosius medžio drožbos darbus pradėjo 1989 m. Pirmasis darbas buvo kryžius Vėverių Skausmo kalnelyje – partizanų kapinaitėse.

1990 m. Algis su Baltijos respublikų delegacija išvažiavo į Norilską įamžinti atminimo Lie-

tuos, Latvijos ir Estijos karininkų, kurie rusų okupantų buvo ten išžudinti, kankinti, žuvę ir palaidoti. Algis vežė padaręs tris mažas skulptūreles, o didelį 9 metrų koplytstulpį padarė ten su pagalbininku Alvydu Antanavičium ir pastatė tundroje prie Lamos ežero, kur amžiną poilsį ne savo noru rado apie 40 Baltijos respublikų karininkų.

Algis – monumentalių skulptūrų kūrėjas. Kartu su nepriklausoma Lietuva kyla miestuose ir miesteliuose jo sukurti kryžiai ir koplytstulpiai: Birštono šventovėje, Vilkaviškio kapinėse, Vištyčio miestelyje, Babtuo- se, Kryžių kalne ir daugelyje kitų vietų.

1993 m. A. Sakalauskas dalyvavo pirmame Lietuvos tautodailininkų simpoziume Babtuo- se – kūrė skulptūrų parką Žalgirio mūšiui įamžinti. Čia jis išdrožė dvi monumentalias kar- žgių skulptūras. Jo darbus komi- sija įvertino geriausiai.

Kertiniai jo darbai – skulp- tūrų ansamblių kūrimas. Tokie ansambliai pastatyti Kunigškių, Balbieriškio miesteliuose ir ki- tur. O kiek smulkesnių skulpto- rias darbų miestų ir kaimų ka- pinaitėse, prie namų, sunku su- skaičiuoti. Neatsisako jis ir vi- daus drožinių, daro šventovių al- torius. Neseniai pastatytoje Nau- jos Ūtos šventovėje visas vidus – Algio rankomis sukurtas. Kau- no sakralinės muzikos koplyčio- je – taip pat visas vidus – jo. Ir Prienų senelių globos namų koplyčioje – taip pat.

1991 m. Algis išplaukė į tarp-

tautinius vandenis. Jo darbus jau pažįsta žmonės Vokietijoje, Če- kijoje, Slovakijoje, Austrijoje. 1992 m. buvo surengta keletas jo parodų Vokietijoje, o po po- ros metų ten buvo pradėta lab- daros akcija Prienų senelių glo- bos namams remti. Tam tikslui buvo parduodami jo kūriniai.

Vėliau prasidėjo kelionės į Čekiją, Slovakiją. 1996 m. Čeki- joje vyko I tarptautinis medžio drožėjų simpoziumas, kuriame dalyvavo atstovai iš vienuolikos šalių. 1997 m. vasarą toks sim- poziumas A. Sakalausko inicia- tyva buvo surengtas Prienuose. Savo skulptūras parke prie Re- vuonos upelio paliko 6 šalių liaudies meistras.

Truputį vėliau III tarptauti- nis simpoziumas įvyko Austrijo- je, o 1998 m. gegužės mėnesį vėl bus surengtas simpoziumas Birštone. Numatyta juos rengti kas keturi metai.

Taip jau susiklostė, kad me- džio drožėjų kūrybinis centras kuriasi Prienuose. Ir tai vis – A. Sakalausko iniciatyva. Anksčiau visi tautodailininkai dirbo atski- rai, kas sau, o Algis Prienuose, nuomodamas patalpas senelių globos namuose, įrengė medžio drožėjų dirbtuves, kur pastoviai savo įgūdžius gilina 7-8 meni- ninko pasekėjai. Jo tikslas – per 3-4 metus paruošti profesionalų drožėjų. Negana to – mieste įrengta jaunųjų medžio drožėjų studija, kurią lanko 15 gabių vaikų.

Algio niekas nemokė me- džio drožybos paslapčių. Šį ke- lią jis atrado pats, o kitiems nori padėti prakalbinti medį.

– Aš mokausi pats, mokau kitus ir mokausi iš kitų, – sako liaudies meistras.

Per 10 kūrybinio darbo me- tų Algimantas padaręs apie 150 stambių darbų, o mažesnių – neįskaitant tarp Aukščiausiojo ir žemės vaikų. Jis skleidžia gė- rį, verčia mąstyti apie aukštes- nius dalykus. Juk nuo senų se- novės kiekvienas žmogus, praci- damas pro kryžių, nusiimdavo keptus.

Prienų kryžius su miesto herbu šv. Jurgiu. Jo autorius – ALGIMANTAS SAKALAUSKAS

“Nedainuoti žodžiai”

Solistės Juozės Krištolaitytės eilėraščių knyga

ALĖ RŪTA

Tai jausmingų ir drauge rimtų posmų knyga. Šiuo pir- muoju savo eilėraščių rinkiniu Juozė Krištolaitytė nesibrauna į tikrą literatūrą, tik moteriškai išsako savo buities būklę, už- kliudydama ir rimtus būties mo- mentus. Knygos “Pratarmė” paaiškinama, kad ji, dainininkė – operos solistė, visą gyvenimą turėjo potraukį ne tik į dainą- melodiją, bet ir į dailių žodį. Ji ir anksčiau bandžiusi spausdinti savo lyrikos periodikoje (“Var- pe”, “Drauge”, “Dirvoje”). Da- bar pasiryžusi ir savo žodinę kū- rybą paskleisti. Taip ir gimusi ši knyga iš eilėraščių, parašytų daugiausia svetimame pasaulyje.

“Svetimame pasaulyje slypi daug abejonių, svajonių ir neiš- pildžiusių vilčių. Ir pagaliau sunkiai yra nuspėjamas kasdieninio gyvenimo žaismas, gilaus tikėjimo esmė ir amžinosios minties sekmė. Šiais žodžiais lyg pati autorė aptaria savo “išsisa- kymo” tikslą, esmę, turinį.

Knyga – iš penkių dalių. Pirmoje – “Sudiev” – eilėraščiai motinai, tėviškei, ilgingsai mi- nimai vaikystė, jaunystė. Antra- me skyriuje – “Svetima padan- gė” – atsiminimai apie tėviškę, gamtą. Poetė nelaužo rankų iš ilgesio, o tik piešia žodžiais vaizdus, suteikdama jiems šilum- os ir žavesio. Prisimena buvu- sias drauges, Kauno teatrą, lygi- na su kitataučių dainomis, kaip “Irene, good night”.

Skyriuje “Mano pasaulis” – skambūs eilėraščiai ir skyriuje “Likimas” – “Matyt” žvaigždy- nai jau numatė, / Kad mes turė- jom susitikt /... Ir: “Tai pasaka / Labai, labai sena / Ir visada / Labai, labai Jauna”, 84 p.

Lyriškas išsiskaymas apie meilę, vienetę, nusivylimus, lemtį: “Atėjau su savo / Gyveni- mo žemėlapiu / Ir ieškau savo kelio... / O kur jį gis, / O kur, / Tas mano / Tikras kelias? / Kal- nai užgriuvę / Mano tikrą kelią”, 103-104 p.p.

Kalba lanksti, net grakšti, bet sintaksės taisyklių ne visur laikomasi. Paskutiniame skyriu- siuntus 45 JAV dolerių čekį ar kredito kortelės numerį St. Mar- tin’s Press, 175 Fifth Ave., New York, NY, 10010, USA, attn. Garnett Collins.

Reikia tikėtis, kad jie gaus daug užsakyimų, juo labiau, kad jau netoli mokslo metų pabaiga. Tai vertingas ir reikšmingas lei- dnis, kuris supažindins šį žemyną su daugelį dešimtmečių ignoro- tą ir pamirštą Lietuvą. Lietuvių kilmės jaunimui jis įkvėps pasi- didžiavimo ir pagilins protėvių žemės pažinimą.

JUOZĖ KRIŠTOLAITYTĖ

je “Sunku suprasti” autorė mė- gina įsigilinti į žmogaus būties paslaptis, gyvenimo laikinumą, trapumą: “Ir negalvoji, nemas- tai ir nežinau / Savo tikrosios vėrtės / Ir Dievo duotos / Gyvy- sės dovanos” / -- / “Dėkoti už visas tas suteiktas malones /, / už Gyvenimą”, 112 p.

J. Krištolaitytė “Nedainu- ti žodžiai” – nuosirdus, glaustas, paprastais lengvais posmeliais išsiskaymas, kur ne vien senti- mentalūs jaunystės atsiminimai, bet ir stabtelėjimas ties gyveni- mo šiurkštumais, nusivylimais ir švelnus užkliudymas būties pa- slapčių. Yra optimizmo religi- niuose eilėraščiuose. Išraiškos charakteris siejasi su autorės moteriškumu. Tikri literatūri- niai gabumai dar išryškėtų, jei išleistų ji ir antrą savo lyrikos knygą.

Juozė Krištolaitytė, NEDAI- NUOTI ŽODŽIAI. Eilėraščiai. Viršelio piešinys Stepo Levec- kio. Išleido “Tėvynės mylėtojų draugija”. 1997 m., 127 psl. Spaudė Morkūnas Printing Co., 107 North Elm St., Three Oaks, Mich. 49128. Leidinis gaunamas šiuo adresu: J. Dau- glienė, 27 Ocean Crest Dr., Ormond Beach, Fl. 32176, USA. Kaina \$10.

Atsiųsta paminėti

JOURNAL OF BALTIC STU- DIES, vol. XXVIII, nr.4, 1997 m. Žiema. Žurnalas anglų kalba baltie- čių studijoms, 100 psl. ir viršeliai. Red. S. Sužiedėlis, Millersville Uni- versity, Millersville, PA 17551, USA. Administracija: 111 Knob Hill Rd., Hackettstown, NJ 07840, USA. Ti- ražas 1300 egz.

TREASURES OF LITHU- ANIAN COOKING, maisto gamini- mo vadovėlis anglų kalba, 144 psl. ir viršeliai. Knyga paruosė Virginija Sakalaitė-Mikėnienė ir Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė; išleido KLM- dr-jos Toronto Prisiškėlio parap- jos skyrius 1997 m. Spausdino Da- naitis Associates Inc. Knyga JAV galima užsisakyti adresu: V. Mikė- nas, 421 Rivervy Lane, Melbour- ne Beach, Fl. 32951; e-mail: vmike- nas@palmnet.net Kanadoje: I. Vib- rys, 50 Quebec Ave., Suite 205, To- ronto, Ont. M6P 4B4.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuvės aktorius Helmutas Ba- kaitis tvirtai laikosi Australijoje ir už jos ribų. Jis yra televizijos ir fil- mų aktorius, dramaturgas ir netgi teatrų administratorius, 1965 m. baigęs valstybinį Dramos institutą (NIDA) New South Wales terito- rijoje. Kaip aktorius labiausiai yra pasižymėjęs karaliaus Lyro vaid- meniu W. Shakespearo tragedijoje, kurią režisavo George Ogilve. Pasak “Mūsų pastogės” praneši- mo, H. Bakaitis pagrindinį savo dėmesį skiria režisūrai ir drama- turgijai. Pernaį H. Bakaitis lankė- si Kinijoje. Šanghajaus dramos akademijoje ir ten užmezgė glau- džiūs ryšius su vadovybe. Dabar jis jau yra gavęs Australijoje ve- kiančio Glorijos Payton ir Glori- jos Dawn fondo 15,000 dolerių stipendiją grįžti Kinijon ir Šan- hajaus dramos teatre sukurti ir pastatyti tokį spektaklį, kurį būtų galima vaidinti ne tik Kinijoje, bet ir Australijoje. H. Bakaitis da- bar jau dirba dėstytoju kadaise lankytoje dramos institute NIDA, priklausančiame New South Wales teritorijos universitetui. Savo spe- ktakliui sukurti Šanghajaus dramos teatre jis žada pasinaudoti stipen- dija ir akademinėmis atostogomis.

Poeto Henriko Nagio (1920- 1996) prisiminimų popietę vasa- rio 22, sekmadienį, Pasaulio lietu- vių centre Lemonte, Lietuvių dai- lės muziejuje surengė JAV LB kultūros taryba, vadovaujama Ma- rijos Remienės. Literatūrinė po- pietė išsijungė iš Montrealio at- vykusi jo našlė Birutė Nagienė, Lemonte gyvenanti poetė sesuo Liūna Sutema ir daugiau kaip šimtas velionies bičiulių bei jo ta- lento gerbėjų. Popietę įvadinio žodžio pradėjo rengėjų vadovė M. Remienė, pasveikinusį daly- vius, ypač B. Nagienę, viešnią iš Montrealio. Kūrybinį H. Nagio palikimą aptarė Eglė Juodvalkė. Pats H. Nagys, talentingas gyvojo žodžio atstovas, jautriai nuskam- bėjo garsiajose rašytu savo teks- tu, sukurto A. Stankevičiaus kan- tatai “Kryžių ir Rūpintojėlių Lie- tuva”. Muzikinę popietės dalį at- liko jaunas smuikininkas Valdas Vasaitis, fortepijonu palydėtas savo tėvo muziko Alvydo Vasaičio. H. Nagio eilėraščių iš poezijos rinkinių skaitė poetė Liūnė Sute- ma, velionies poeto sesuo, ir ak- torė Audrė Budrytė. Įdomūs bu- vo B. Nagienės pažėrti H. Nagio atsiminimai, liudijantys didelę ve- lionies poeto meilę ne tik alegori- niams sakalams, bet ir Lietuvai, jos žemei ir žmonėms. Didele at- gaiva poetui H. Nagiui tapo pir- moji juodviejų sugrįžimo kelionė Lietuvon 1991 m., susitikimas su prof. Vytautu Landsbergiu, Lie- tuvos rašytojais bei kultūrininkais Vilniuje ir Kaune, su kaimynais gimtuosiuose Mažeikiuose.

Valstybines kultūros ir meno 1997 m. premijas Vasario šešio- liktosios išvakarėse Lietuvos meni- ninkų rūmuose laimėtojųms itei- kė kadenciją baigiantis prez. Al- girdas Brazauskas. Gražiausia pa- dėkos žodį tarė viešai kalbėti ne- mėgstantis laureatas poetas Al- fonsas Nyka-Niliūnas: “Kadangi aš niekad savo gyvenime nesu vie- šai kalbėjęs, tad man dabar būtų sunku, o gal ir vėloka pradėti mo- kytis iškalbos meno. Todėl tebū- na leista man, po penkiasdešimt trejų nebuvimo metų sugrįžusiam sūnui palaidūniui, tik išreikšti savo gilų džiaugsmą, kad štai vėl regiu Lietuvą, tokią nuostabiai gražią, gyvastą, šviežią ir jauną, ir pa- dėkoti visiems, kurie mane šia premija prisiminė, Ačiū”. Šios premijos dydis – 40,000 litų. Lau- reato A. Nykos-Niliūno premija jam buvo įdėta Taupomajame banke. Pasak Jono A. Patriubavi- čiaus “Lietuvos aide”, skaitytojai sekandį dieną tame banke matė Alfonsą Nyką-Niliūną, rašytojus Kazį Sąją ir Kazį Almeną besigin- čijančius su tarnautoja. Vėliau paaiškėjo, kad A. Nyka-Niliūnas bandė išsiimti laimėtos premijos pinigų. Esą jis rodė kultūros mi- nisterijos raštelį su parašyta pas- taba, kad jo laimėtos premijos pi- nigių bankas turi atiduoti Alfon- sui Čipkui. Mat tokia yra jo tikro- ji pavardė ir pasas su kelionės do- kumentais. Ta jo tikroji pavardė yra paminėta “Tarybų Lietuvos enciklopedijos” 1987 m. paskuti- nės laidos III tome. Jos betgi nėra mūsiškėse Bostone leistos “Lie- tuvos enciklopedijoje”, o A. Ny- kos-Niliūno nėra įjungusi net ir jos šešiatomė angliškioji laida.

Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejus, įsikūręs Vilniaus senamiestyje, Mažuosiuose Rad- vilų rūmuose, darbą pradėjo savo įsteigėjas Baliui Ruogai ir Vin- cui Krėvei skirta paroda. Šie du rašytojai ir dramaturgai jau 1926 m. ragino visuomenę rinkti me- džiagą Lietuvos teatrų istorijai. Pirmaisiais rodiniais tapo Petra- pilio (Peterburgo) lietuvių teatro draugijos veikėjo Antano Jasū- džio (1878-1963) rinkiniai. Vieną įdomiausių rinkinių teatro muzie- jui tada atidavė ir aktorė bei rež. Unė Babickaitė 1897-1961, lietu- viškųjų vakarų dalyvė. Pirmuosius rodinius Kauno universiteto mo- nitarinių mokslų fakultete kau- pė pats B. Ruoga. Teatro muzie- jui surinkta medžiaga 1936 m. bu- vo perkelta į Kauno valstybės te- atrą ir veikė visuomeninėmis pa- grindais. Su muziejaus tarybos talka juo rūpinosi aktorius Stasys Pilka. Teatro muziejus 1940 m. jau buvo apie 40,000 rodinų.

Vysk. Antano Baranausko devyniasdešimt penktasis gimta- dienis Anykščiuose pernai buvo paminėtas klebono kun. S. Krumpliausko atnašautomis Mi- šiomis. Šia proga jis perdavė Vysk. A. Baranausko ir rašytojo A. Žukausko-Vienušio memori- alinio muziejaus vadovui A. Ver- bickui metalinę dėžutę su netikė- tais rodiniais. Ji buvo rasta, kei- čiant grindis, už Anykščių švento- vės didžiojo altoriaus. Dėžutėje buvo raštininko Kaune lotyn kalba parašytas laiškas popiežiui Leonui XIII, pasirašytas vysk. A. Baranausko 1896 m. gegužės 18 d., prašantis privilegijų vienam klieriui. Šis laiškas, paženklin- tys vyskupijos antspaudu, Romon- buvo išsiųstas ir šimtmečio sulau- kė grindyse prie altoriaus. Muzie- juje jis dabar bus pirmasis doku- mentas su vysk. A. Baranausko parašu. Muziejaus fonduose sa- gomas ir 1928 m. sudegusio Anykščių šventovės didžiojo alto- riaus projektas, XX š. pradžioje paruoštas V. Čičausko dailės dirbtuvėse Šiauliuose.

Vytauto Didžiojo universiteto biblioteka iš centrinių rūmų per- sikėlė į kitą gatvės pusę esančias fakulteto patalpas. Bibliotekos at- darymo iškilnėse jau pašventino Kauno arkiv. Sigitas Tamkevičius. Naujoji biblioteka turi septynis skaityklas ir tris knygų išdavimo punktus. Bibliotekos skaitykloje da- bar vienu metu gali dirbti apie 200 lankytojų, 35 – prie kompute- rių. Bibliotekos atnaujinimas uni- versitetui kainavo 1,700,000 litų. VDU atkūrimo aktas buvo pa- skelbtas 1989 m. balandžio 28 d. Lietuvos bei išeivijos mokslininkų konferencijoje “Tautinės aukštes- sios mokyklos samprata ir Kauno universitetas”. Mokslo metai bu- vo pradėti tuščioje vietoje. Uni- versitetui nepavyko atgauti nė vieno leidinio iš 1923 m. įsteigtos bibliotekos. Prieš aštuonerius me- tus VDU bibliotekos atnaujinimą Kaune teko pradėti iš naujo stu- dijų programomis reikalingos li- teratūros telkimu. “Lietuvos ai- dė” rašoma: “Didelė bibliotekos fondo dalis sukaupia išeivijos dė- ka. Paminėtina Lietuvos katalikų religinė šalpa, Jurgio Gimbuto, Mykolo Jasėno, Broniaus Vaske- lio, Antano Mažiliū, Mildos Da- nytės bei daugelio kitų dovanos.

M. K. Čiurlionio dailės mu- ziejus Kaune džiaugiasi šešiasde- šimt dviejų įvairios kartos Vokie- tiščių dailininkų padovanotų da- bartinių 172 kūrinių ant popie- riiaus rinkiniu, atspindinčiu visus XX š. antrosios pusės vokiečių dailės sąjūdžius. Dovanotų darbų rinkinį sudarė dail. prof. Eva Ma- rija Schoofs-Kentner, priminusi Lie- tuvai priklausantį M. K. Čiurlionį ir Vokietijoje 1962-63 m. gyvenusį dail. Jurgį Mačiūną (1931-1978), naujovinką, vadovavusį kūrybi- nam fluksininkų (Fluxus) sąju- džui. Tada vokiečiai dailininkai, sužinoję, kad atgimstančios Lie- tuvos muziejininkai neturi lėšų jų kūriniams įsigyti, nutarė suaukoti dabartinės vokiečių grafikos ir ta- pybos kūrinių ant popieriaus rin- kinį padovanoti M. K. Čiurlionio muziejui. Ši idėja buvo įgyvendin- ta per septynis mėnesius. Pirmoji šio rinkinio kūrinių paroda Kau- ne buvo surengta M. Žilinsko ga- lerijoje. Dovanotų kūrinių katalo- go sudarymą vokiečių ir lietuvių kalbomis bei jo išleidimą finansu- vo Šiaurės Reino Westfalijos kra- sto kultūros ministerija. V. Kst.

ALGIMANTAS SAKALAUSKAS prie savo kūrinio Babtuo- se

Lietuva Europos politikoje

Vertingas leidinys anglų kalba “Lithuania in European Politics”, parašyta trijų autorių – dr. Alfonso Eidinto, Vytauto Žalio ir Alfredo Eriko Senn'o

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

Skaitydami istorijos vadovė- lius ar istorinius raštus, prieina- me išvadą, kad jie yra monoto- niški, perpildyti sausais faktais, neveikiantys į jausmus ar vaiz- duotę. Tačiau vartojama dr. Al- fonso Eidinto, Lietuvos amba- sadoriaus Kanadoje man dova- notą knygą “Lithuania in Euro- pean Politics”, pakeičiau nuo- mone.

Tai trijų istorijos žinovų leng- vu stiliumi sukurta veikalas, ku- rio pagrindinis tikslas yra įpili- tinti Lietuvą kaip savo valstybės pirmą respubliką tarp 1918-1940 metų, baigiant 1990 metų nepri- klausomybės atstatymu. Likimo suvesti keturi istorikai ir diplo- matai, susipažinę studijuodami ar gilindami istorijos žinias Ma- disono, Wisc., universitete, prieš daugiau kaip dešimtį metų pasi- ryžo rašyti originalią ir lengvai skaitomą Lietuvos istoriją.

Ypatingai svarbu, kad toji knyga parašyta anglų kalba, pra- turinti šitame žemyne labai skurdžią informaciją apie Lietu- vą. Knygos vertę matyt suprato ir amerikiečių leidykla “St. Mar- tin’s Press” Niujorke. Techni- nis knygos apipavidalinimas yra be priekaištų, su dvigubu virše- liu ir nugarėlės auksinių raidžių bei geros kokybės popieriumi.

Abejones nėra, kad prie tos idėjos įgyvendinimo daug prisidė- jo vienas iš knygos autorių, vie- nintelis nelietuvis, istorijos pro- fesorius Alfred Erich Senn, ger- manisto ir baltisto sūnus. Jis yra išleides keletą leidinių apie Lie- tuvą ir parašęs straipsnių, nagri- njančių Lietuvos istorijos prob-

lemas, su kuriomis jis yra labai gerai susipažinęs. Prof. Senn pa- gerai įvadą, trumpai, bet labai išsa- miai išdėstydamas Lietuvos vals- tybės kelią nuo Didžiosios kuni- gaikystės iki nepriklausomos res- publikos. Baigminį straipsnį jis ai skiria Lietuvos istorijos 1940-1990 metų laikotarpiui, išnagri- nėjęs sovietinę ir vokiečių oku- pacijas.

Knygą redagavo istoriją stu- dijavęs žurnalistas Edvardas Tus- kenis, šiuo metu cinas pareigas diplomatinėje tarnyboje, kurį lai- ką dirbęs “Radio Free Europe”. Jo dėka knyga yra puikiai sutvar- kyta nuo turinio iki pavardžių rodyklės, su reikšmingų pastabų skyriumi ir turinio santraukomis. Chronologine tvarka yra surašy- ti vyriausybės nariai ir Lietuvos istorijos reikšmingos datos, pra- dedant 1240 metais Mindaugo Lietuvos žemių sujungimu ir baigiant 1996 metų seimo rinki- mais. Tai sumaniai kondensuo- ta Lietuvos istorijos santrauka.

Istorikas ir diplomatas dr. Alfonsas Eidintas, tarp 1993 ir 1997 metų buvęs LR ambasado- rius Vasingtone, dabar ambasa- doriaus Kanadoje, savo studiją pra- deda žodžiais “Lietuviai esame mes gimę”, su baigia 1918 metų nepriklausomybės paskelbimu. Antrame skyriuje “Tauta suku- ria savo valstybę” jis aptaria ko- vas su bermonfininkais, žemės reformą, lito įvedimą, pervers- mus ir t.t.

Tai daugelio istorinių knygų autorių, parašęs Lietuvos prezi- dentų biografijas, lietuvių emig- racijos ir Lietuvos ambasados Va- šingtone istorijas. Autorius taip pat giliai ir pozityviai išnagrinė-

jo Lietuvos mažumų padėtį, net pailiustruodamas reta nuotra- ka, kurioje 1935 m. Kauno gat- vėmis žygiuoja žydų sporto klubo nariai. Tai viena iš vienuoli- kos archyvinės vertės nuotraukų, kuriose yra: prezidentas An- tanas Smetona, herojiški lakū- nai Darius ir Girėnas, min. pir- mininkas Augustinas Voldemar- ras, 1939 m. Europos krepšinio čempionatą laimėję krepšininkai, atgautoje Klaipėdoje išsi- rkiavę Lietuvos kariai ir kiti.

Kitas autorius istorikas Vy- tautas Žalis yra parašęs reikš- mingą knygą, išleistą lietuvių ir vokiečių kalbomis, kurioje jis gvildena Klaipėdos problemas. Šios knygos tematiką jis parino- ko Lietuvos užsienio politiką nuo Versalio taikos sutarties iki Že- ligovskio smurto, Klaipėdos pra- didimo ir atgavimo, Molotovo- Ribbentropo sutarties bei su Maskva pasirašytos nepuolimo sutarties. Jis gvildena Lietuvos santykius su Lenkija ir Vokietija, Klaipėdos praradimą bei Stasio Lozoraičio politinę strategiją, pagrįstą nepriklausomybės svarba.

Nors knyga turėtų dominti istorikus, politikus ir politinių mokslų studentus, tačiau kny- gos kalba, tiek pasakojimo sti- liumi parašytas veikalas gali bū- ti įdomus ir knygą mylinčiam asmeniui. Ji taip pat gali būti puiki de ana mokslo metų ar moks- lų baigiančiam S. Ameri- kos ž.myno lietuviui jaunuoliui.

Neužtikau informacijos apie tiražą, bet manau, kad jis nedi- delis, todėl knygą gan brangi, tačiau tai vertinga dovana. Ją galima užsisakyti telefonu 1-800-221-7945, Ext. 270, arba pa-

SPORTAS

Kiek dalyvaus?

II-sios Lietuvos tautinės olimpiados ir VI-tųjų Pasaulio lietuvių sporto žaidynių direktorato žiniaraštyje (1998.III.19) rašoma, kad šiuo metu dalyvauti VI PLSŽ norą pareiškė 14 valstybių gyvenantys tautiečiai, kurie rungtyniaus 18 sporto šakų varžybose. Didžiausią iniciatyvą rodo Rusijos lietuviai, mažai atsilieka Latvijos lietuviai; dar neaktyvūs JAV sportininkai, nedidelė ir Kanados delegacija (54 asmenys), mažai Didžiosios Britanijos dalyvių, kol kas tyli Vokietijoje gyvenantys lietuviai. Iš viso ligi šiolie norą dalyvauti žaidynėse pareiškė 529 tautiečiai. Laukiama apie 3000 žaidynių ir 1900 Olimpiados dalyvių.

Numatoma išleisti sukaustuvinę monetą, skirtą Lietuvos nepriklausomybės 80-mečiui ir pirmosios tautinės olimpiados 60-mečiui paminėti. Šio didžiojo renginio spaudos centro vadovė yra Zina Stabinaitė, tel. ir faksas (3702) 636392. Inf.

ŠALFASS pranešimas

VI-tųjų PLS žaidynių vadovybė nustatė, kad užsienio krepšinio komandoms nepriimtoma dalyvauti paruošiamosiose varžybose pogrupuose, kurios įvyks birželio 24-26 d.d. keturiuose rajonuose. Užsienio komandos rungtyniaus tik baigimėse varžybose birželio 28-30 d.d. Kaune.

Užsienio lengvaatlečiai ir plaukikai, įvykdę kvalifikacines dalyvavimo normas, be suvaržymų galės dalyvauti Tautinėje olimpiadoje. Registracija į žaidynes ir olimpiadą baigėsi vasario 28 d. Kanados lietuviai žaidynių ir olimpiados reikalais

kreipiasi į Rimą Kuliavą, 297 Kennedy Ave., Toronto, Ont. M6P 3C4; tel. 416-766-2996; faksas 416 766-5537; E-mail: kuliavas@compuserve.com Centro valdyba

Šachmatų pirmenybės

Šiaurės Amerikos lietuvių šachmatų pirmenybės įvyks 1998 m. gegužės 2-3 d.d. Pasaulio lietuvių centre, 14915, 127-th St., Lemont, IL. Vykdo – Čikagos lietuvių šachmatininkai. Bus žaidžiami 4-ri ratai šveicarų sistema. Laiko riba partijai – 60 minučių "Sudden Death".

Šeštadienį, gegužės 2 – registracija 9.30-10 v.r. Laimėtojai skiriami ir Algirdo Nasvyčio atminimo pereinamoji taurė, įsteigta 1982 m. 1997 m. laimėtojas – Vytautas Nasvytis (Klivlando "Žaibas"). Be to, pirmų 3-jų vietų laimėtojų ir geriausiajam jauniui skiriamos ŠALFASS-gos žaidynių plaketės. Bus ir piniginių premijų už 3 vietas.

Jaunių amžius – 17 m. ir jaunesni 1998 m. gegužės 2 dieną. Dalyvauti kviečiami visi lietuvių kilmės šachmatininkai. Žaidėjų skaičius neapribotas. Išankstinė dalyvių registracija – iki balandžio 21 d. imtinai, šiuo adresu: Antanas Vilutis, 1143 Southview Dr., Schererville, IN 46375-1533. Tel. 219-322-4533. Smulkios informacijos pranešamos visiems šachmatų klubams ir pavieniams šachmatininkams, dalyvavusiems bent vieną kartą per paskutinius 5 metus lietuvių pirmenybėse. Papildoma informacija: Vytautas Nasvytis, ŠALFASS šachmatų k-to vadovas, tel. 216-631-0210.

ŠALFASS centro valdyba ir šachmatų k-tas

KANADOS ĮVYKIAI

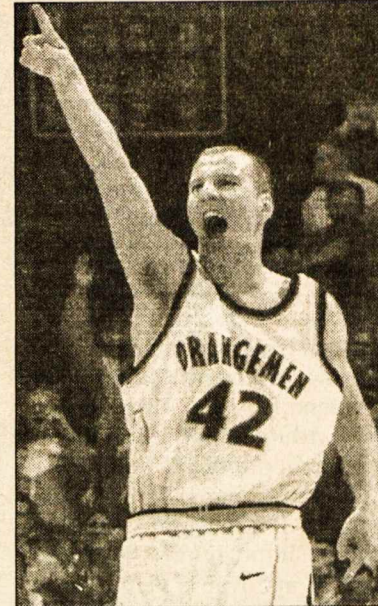
(Atkelta iš 1-mo psl.)

atvirai kalbėjo apie Kanados vienybės problemas, pabrėždamas, kad Kvebekas ir toliau stengsis naudotis savo demokratine teise išstoti iš Kanados federacijos. Jo teigimu, Kvebeko ekonominiai ryšiai su Kanada yra stiprūs, tačiau jokie Kvebeko pareigūnai nesutaria su Kanada politiniais-socialiniais, kultūriniais, švietimo ar konstituciniais klausimais.

L. Bouchard ruošia dirvą stipresniam Kvebeko ekonominiams bendradarbiavimui su JAV, pvz. dujų tiekimui Šiaurės Rytų, (New England) valstijoms. Jis vadovaus prekybos misijai JAV-se gegužės mėn., ruošia kitus renginius bei konferencijas. Premjero vizitas JAV politikams užtikrina, kad Kvebeko atsiskyrimas nepakenks prekybai. Dauguma nesutiko su Kvebeko atsiskyrimu, ir tvirtino, jog tai turi būti kanadiečių sprendimas.

Kanados piliečiams, vykstantiems į JAV dažniau, taikomas 1996 m. įsigaliojęs įstatymas "Illegal Immigration Reform and Immigrant Responsibility Act". Įstatymo tikslas buvo sumažinti nelegalią migraciją, ypač iš Meksikos. Tačiau įvairiuose perėjimo punktuose ir Kanados orauosčiuose JAV pasienio tarnybos pareigūnai šio įstatymo pagrindu kai kuriuos Kanados piliečius sulaukė, tardė, paskyrė pinigines baudas ir net 5 m. laikotarpiui uždraudė grįžti į JAV. Pareigūnų teigimu, sulaukietji melavo arba ne visiškai paaiškino savo vykimo tikslą arba jie buvo tarnybos šunų uostumų įtariamai vežantys narkotikus.

Kanados užsienio reikalų departamentas tvirtina, kad JAV pareigūnai Kanados orauosčiuose neturi jokios sulaukimo teisės. JAV ambasadorius Gordon Griffin palaikė savo krašto pareigūnų veiksmus teigdamas, kad nebuvo pasielgta neteisėtai.

MARIUS JANULIS, žaidžiantis Syracuse, NY, universiteto rinktinėje, po laimėjimo prieš Iona universitetą (63-61) tarpuniversitetinėse JAV-bių krepšinio varžybose

Geri krepšininkai

JAV universitetų krepšinio pirmenybėse pasižymėjo lietuviai. Pirmenybės pradėjo 64 JAV universitetų krepšinio rinktinės. Jose dalyvavo ir keletas lietuvių: Marius Janulis (Syracuse), Antanas Vilčinskas (Valparaiso) ir Šarūnas Jasikevičius (Maryland). Amerikos spauda dažnai minėdavo Marių Janulį už gerą žaidimą, kad atvyko iš Lietuvos studijoms ir nori pasidauginti krepšinio sugebėjimais. Visos 3 universitetų rinktinės pasiekė 16-ku geriausiu tarpą, tačiau tolimesnės rungtynės pralaimėjo: Syracuse – Duke 67:80, Valparaiso – R. Island 67:74 ir Maryland – Arizona 79:87. A.S.

Pranui Berneckui - DLK Gedimino ordinas

Kovo mėn. 19 d., 5.30 val. Vankuverio Lietuvos garbės konsulas Kristupas Jūras atvežė ir įteikė Pranui Berneckui DLK Gedimino I-ojo laipsnio ordina, kuriuo P. Berneckas Vasario 16-tosios proga apdovanojo Lietuvos respublikos prezidentą Algirdas Brazauskas už ilgametę darbą Š. Amerikos lietuvių sporto veikloje, už surengtas pirmąsias Pasaulio lietuvių sporto žaidynes. Iškilmeje dalyvavo gausus būrys Vankuverio lietuvių, kurie su džiaugsmu linkėjo P. Berneckui ir toliau darbuotis lietuvių A.S.

Skautų veikla

• Toronto "Šatrijos" tunto "Dainos" draugovės sueiga įvyks kovo 28, šeštadienį, po Maironio mokyklos pamokų pas N.P.M. seselės, 57 Sylvan Ave. Ses. Ignė praves pirmo patyrimo laipsnio siekiančioms skautėms religinę programą. Trečiojo patyrimo laipsnį turinčios ruošis įrodžiai, taip pat dalyvaus religinėje popietėje, kuri baigsis 4.30 v.p.p. Sueigos taip pat įvyks balandžio 4, 18 ir gegužės 2 d.d. Balandžio 19 d. iškilmingoje Šv. Jurgio sueigoje Anapilyje visos dalyvauja tvarkingai uniformuotos. Veiklos metų užbaigimui gegužės 30 d. bus iškyla dviračiais ir gegužinė (BBQ). N.S.

METINĖ "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata oro paštu - 135 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

2261 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1N8

Visais namų pirkimo-pardavimo reikalais jus informuos ir maloniai patarnaus

NIJOLĖ B. BATES
tel. 416 763-5161
(24 val. pager)

Prieš norėdami pirkti ar parduoti namus, kreipkitės į

RUBY REAL ESTATE LTD., Broker

27 John St., City of York, Ontario M9N 1J4

Tel. (416) 249-RUBY(7829)

Profesinis nekilnojamos nuosavybės reikalų tvarkymas

SKAMBINKITE:

Victor E. Rudinskas, Chief Broker,
B.Eng., M. Eng., P.Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

ARBA

Dr. Leona Rudinskas, Associate Broker

Jūs galite sutaupyti už teisinį patarnavimą

LIETUVIŲ
KREDITO
KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 106 milijonus dolerių

MOKA:

3.00% už 30-89 dienų term. indėlius
3.25% už 90-179 dienų term. indėlius
3.50% už 180-364 dienų term. indėlius
3.75% už 1 m. term. indėlius
4.00% už 2 m. term. indėlius
4.25% už 3 m. term. indėlius
4.50% už 4 m. term. indėlius
5.00% už 5 m. term. indėlius
3.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.
4.00% už 1 m. GIC invest. pažym.
4.25% už 2 m. GIC invest. pažym.
4.55% už 3 m. GIC invest. pažym.
4.75% už 4 m. GIC invest. pažym.
5.25% už 5 m. GIC invest. pažym.
2.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
4.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
4.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
4.55% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
4.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
5.25% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
2.75% už OHOSP (variable rate)
2.00% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.
3.75% už JAV dol. 1 m. GIC
2.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.).

IMA:

už asmenines paskolas nuo.....7.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
1 metų.....6.15%
2 metų.....6.30%
3 metų.....6.45%
4 metų.....6.55%
5 metų.....6.60%

su keičiamu nuosimčiu.....5.45%

Duodate:

– asmenines paskolas iki \$250,000;
– mortgičius iki 95% įkainoto turto;
– riboto kredito paskolas (Line of Credit) ir
– komercinius mortgičius

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymos sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.
Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelių čekių (traveler's cheques) patarnavimas.
Gaukama kelių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų.
Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigų (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

BVL ELECTRICAL ENGINEERING

Licence
E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytaui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrinės šildymo ir A/C sistemos
- Skalavimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, virkles
- Šaldymo sistemos, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui

tel. 416 370-3539 arba 416 740-9650 Toronto
(Nemokamai atvažiuoju į kainoti)

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)
Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI

tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

RONCESVALLES ir HOWARD PARK rajone parduodamas dvibutis arba šeimos namas. Prašo \$154,900.

Skambinti

TEODORUI STANULIUI

SĄŽININGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9
(2 bloklai vakarus nuo Lietuvių namų)

tel. 416 769-1616 FAX 416 769-1524

Queen Travel
International Ltd

133 Roncesvalles Ave.,
TORONTO, ONT. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

ALGIS
MEDELIS

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

Pranešu, kad TRIMIS GRUPĖMIS, BIRŽELIO GALE, į Vilnių skrenda 98 keleiviai. Norinties prisidėti – keletą vietų dar rasiu.
Pageidaujantiems skristi kitu metu – geriausias kainos yra skrendant per Londoną arba Paryžių, naudojantis Lietuvos Avialinijos (LAL) bilietais, pritaikant jų sąsartį su AIR CANADA. Parduodam ir FINAIR, LUFTHANSA, KLM ar lenkų LOT bilietus. Išskrendantiems iki gegužės 31 d. galioja žiemos sezono kainos!

KELIONES PARUŠIU NE TIK IŠ TORONTO, BET IR IŠ HALIFAKSO, OTAVOS, MONTREALIO, EDMONTONO, KALGARIO IR VANKUVERIO! PASIEŠKOKITE PIGIAUSIAS KAINOS IR TADA SKAMBINKITE MAN!

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – keliones sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau EXPRESS paštu. Asmeniškai su manimi susitiktį QUEEN TRAVEL įstaigoje galite trečiadieniais tarp 11 v.r. ir 5 v.v. arba kitu Jums tinkamu laiku, iš anksto susitarus. Reikalui esant atvažiuoju į jūsų namus. Pasirinkit Jums tinkamiausią būdą!

ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING

45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183

ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskleidžiant Jūsų giminės iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. PER 7 DARBO DIENAS JŲŠU GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

Ivairios žinios

Lenkijos lietuvių dvisavaitinis laikraštis "Aušra", leidžiamas Punske, redaguojamas Irenos Gasparavičiūtės su bendradarbių talka, pasiekia ir Kanadą bei JAV-bes, kur gyvena nemažai tautiečių iš Seinijos krašto. "Aušros" redakcija tikisi daugiau skaitytojų ypač Kanadoje gyvenančių tautiečių. Adresas: "Aušra", ul. Mickiewicza 23, Pusk 16-515, Poland. "Aušrą" galima skaityti ir Internetu: www.olecko.ids.pl/~ausra. Elektroninio pšto adresas: ausra@olecko.ids.pl.

Ribotos svajonės tapo tikrove. Apie tai rašoma Vokietijos "Frankfurter Allgemeine" laikraščio 1998 m. sausio 24 d. laidoje, iškelti reikšmingi ir seniai laukti Baltijos valstybių vadovų susitikimo su Vokietijos kancleriu H. Kohl'iu. Prieš keletą metų Rygos "Reiterns Haus" užėgoje susitikdavo Latvijos pogrindžio veikėjai – rašytojai, dailininkai, kunigai – ir pasauliui skelbdavo krašto nepriklausomybės atstatymo ryžtą. Teigiama, kad išsilaisvinimo iš Sovietų S-gos procese tyla vaidmenį buvo užėmusi ir Vokietija. Vokiškos kultūros senasis paveldas taipgi nebuvo bereikšmis Vokietijos nusistatymui. Todėl ir pastarosios kanclerio atsilankymas Rygoje tapęs tartum savaime suprantamu reikiu. Sovietų Sąjungai žlugus, Baltijos jūra tapusi tiltu tarp šių kraštų ir Vokietijos, tačiau pastarosios buvę geri santykiai su Rusija dėl tų kraštų neturėtų pasikeisti. Rusijos ministerio pirmininko Černomyrdin'o dalyvavimas Rygos konferencijoje kartu su Baltijos valstybių vadovais ir Vokietijos kancleriu, nėra abejonės, atstatė to regiono politinę aritmetiką. (Iškarpa iš vokiečių spaudos atsiuntė Le. Kro.) Snk.

Mėnraštis "Gimtoji kalba" 1997 m. 12 nr. išspausdino straipsnį apie buvusią torontietę a. Izabelę Matusevičiūtę, mirusią 1967 m. ir palaidotą Šv. Jono lietuvių kapinėse. Straipsnis paimtas iš "N. Lietuvos" savaitraščio 1967 m. balandžio 26 d. numerio, kurį "GK" redakcijai atsiuntė Kazys Janutis iš Los Angeles. Ten esą išspausdintas ir vėlionės nekrologas, parašytas S. Pranckūno. "Gimtosios

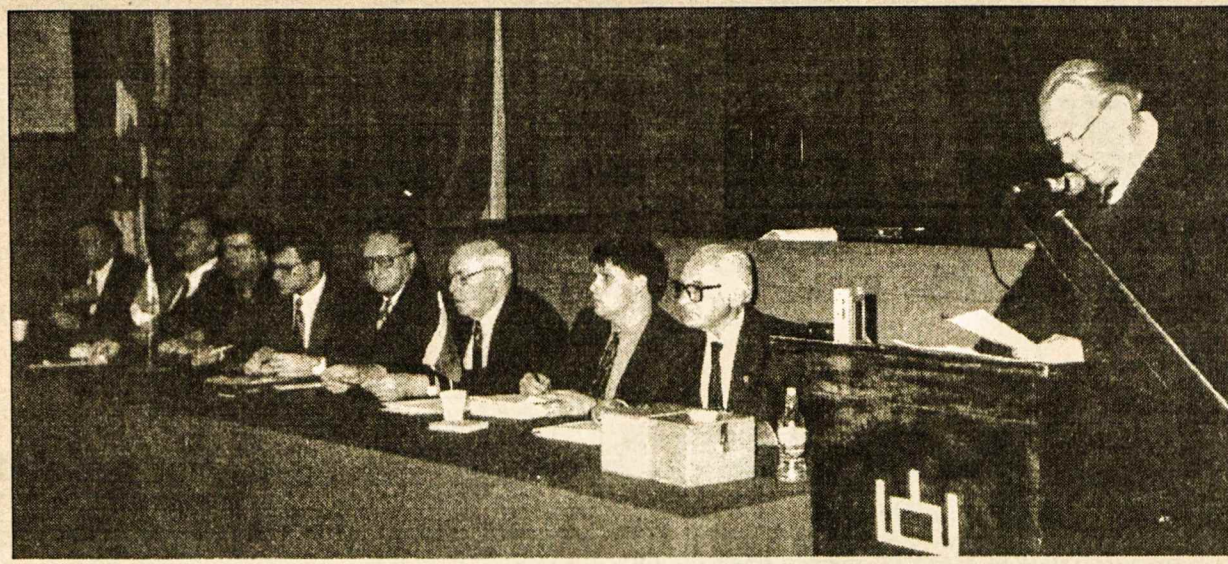
kalbos" straipsnyje vėlionė įvertinta kaip liuanistė, parašiusi vertingų darbų, pradėjusi rašyti disertaciją apie Slovačkos giesmyną, išleistą 1646 m., bet dėl karo negalėjusi baigti. Toronte ji buvusi veikli visuomeninkė, liuanistikos mokytoja, "Moters" žurnalo redaktorė, daugelio organizacijų bei fondų narė.

Žemaičių kultūros draugijos informacijos ir kultūros centras praėjusiais metais daugiausia dėmesio skyrė leidybai. Šiais metais pradėjo įgyvendinti kelių dalių leidybinį projektą "Savimtą branginant, pasauliui įdomi ir atvira Žemaitija". Pagal šį sumanytą turėtų išeiti keturi "Žemaičių žemės" žurnalo numeriai, skirti Žemaitijos krašto istorijos ir kultūros savitumo atskleidimui, Žemaitijos tautiniam parkui, šiaurės vakarų Žemaitijos miesteliams ir žymiausiems žemaičiams, kurios sukaktys pažymimos 1998-1999 metais. Visus metus leidžiamas iliustruotas elektroninis leidinys "Žemaitija", kurį galės skaityti visi tarptautinių kompiuterių tinkle (Interneto) vartotojai. Leidinio adresas: <http://daugenis.mch.mii.lt/samogitia/>. Už galimybę būti šiame tinkle "Žemaitija" yra labiausiai dėkinga Atviros Lietuvos fondui, kuris pirmas atėjo į pagalbą. Daug padeda žemaičiams Matematikos institutas. Paramos tikimasi susilaukti iš Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondo. Bet geriausia sėkmę daugiausia lemia žmonės.

"Žemaitija" ir "Žemaičių žemė" skiriami visiems, kas domisi savitu įdomiu Žemaitijos kraštu. **Lietuvos krašto apsaugos ministeris Česlovas Stankevičius**, vasario mėn. pradžioje lankantis Vašingtone, buvo pakviestas dalyvauti tradiciniuose maldos pusryčiuose. Juose dalyvavo JAV valdžios vadovai, kongreso nariai ir įtakingi krašto visuomenės veikėjai, taipogi parlamentariai, vyriausybės nariai, visuomeninių organizacijų vadovai iš 160 pasaulio valstybių.

Prieš pusryčius JAV prezidentas Bill Clinton ir viceprezidentas Al Gore susitiko su nedidele grupe užsienio kraštų atstovų, tarp kurių buvo ir ministras Č. Stankevičius. Prezidentas B. Clinton, kalbėdamasis su ministru, pabrėžė sausio mėn. pasirašytos JAV – Baltijos valstybių partnerystės chartijos svarbą, o ministras iš savo pusės pažymėjo, kad Lietuva šiam dokumentui skiria ypatingą reikšmę.

Ministeris Č. Stankevičius taip pat dalyvavo įvairiuose susitikimuose bei diskusijose. Taipogi pažymėtini pasimatymai su JAV įtakingais senatoriais ir kongreso atstovais. Ministeris susitiko ir su JAV lietuvių bendruomenės veikėjais. A.

Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvo "Talka" metinė narių susirinkimo, įvykusio š. m. kovo 7 d., kalba valdybos pirmininkas JONAS STANKUS

"Talkos" metinis susirinkimas

"Talkos" lietuvių kredito kooperatyvo 43-čias metinis susirinkimas įvyko 1998 m. kovo 7 d. Jaunimo centro salėje. Į susirinkimą atvyko iš užsiregistravusių 102 nariai ir svečiai: "Paramos" vicep. H. Stepaitis, iš revizijos komiteto T. Stanulis ir Priskelimo parapirios kredito kooperatyvo vicepirm. V. Bireta bei Vilniaus krašto lietuvių sąjungos pirm. B. Saplys.

Susirinkimą 4 v.p.p. atidarė pirm. J. Stankus, pasveikinęs susirinkusius narius ir perskaitydamas 1997 m. mirusių 23 narių pavardes, kurių atminimas atsisojimu buvo pagerbtas. Į balsų skaičiavimo komisiją buvo pakviesti V. Apanavičius, J. Jokubynas, M. Jonikas, A. Kamaitis, I. Vasiliauskiene. Gražiai surašytą praeitų metų susirinkimo protokolą perskaitė sekr. St. Kareckas, kuris buvo priimtas be pataisų.

Pirm. J. Stankus savo pranešime pažymėjo, kad praeitį 1997 m. buvo nebogi ir gautas geras pelnas. "Talka" neturėjo blogų paskolų. Daug pinigų išplaukia į taip vadinamą "mutual" fondus ir prašė narius būti atsargiems investuojant ten pinigų, nes jie neturi jokio draudimo ir bankroto atveju galima nukentėti. O "Talkoje" narių santaupos apdraustos \$60,000 ir papildomai RRSP \$60,000, o beto ir atsargos kapitalas per 3 mil. dol. garantuojama tikrą saugumą. Įvesta "interact" kortelė, su kuria bet kur galima iš mašinų išsiimti pinigus ir už jos vartojimą neimama jokio mokesčio, kai visur kitur reikia už tai mokėti. Taupytojams ir skolininkams papildomai grąžinta 5% palūkanų. "Talka" stipriai paremia lietuviškuosius reikalus, nes ji tam ir įsteigta, kad gautu pelnu paremtų dirbančiuosius lietuvišką darbą. Su šiuo susirinkimu darba baigė Gediminas Melnykas, kuris išdirbo "Talkos" raštinėje 18 m. ir, išėjęs į pensiją, dar 12 m. revizijos komitete, iš viso 30 metų. Jam pirmininkas už ilgametį darbą padėkojo ir įteikė su įrašais plakėtę.

Izd. St. J. Dalius pranešė, kad metai užbaigti priartėjus prie 39 mil. dol. balanso, bet jo pilnai nepasiekė, nes balansas sumažėjo \$83,542 arba 0.21% mažiau negu 1996 m. Narių skaičius irgi sumažėjo iki 1835, nes praeitais metais mirė 23 nariai. Narių indėliai yra sumažėję \$684,736 arba 3.76% mažiau negu 1996 m. Taupomose sąskaitose laikomi pinigai paugo \$527,558 arba 11.68% daugiau. Čekių sąskaitos irgi paugo \$117,493 arba 2.90% daugiau negu 1996 m. Registruotų pensijų suma padidėjo \$96,027 arba 1.11% daugiau. Nario indėlio vidurkis yra \$19,552. Nariams išduotos asmeninės paskolos sumažėjo \$60,160 arba 7.02%. Nekilnojamo turto paskolos irgi sumažėjo \$777,066 arba 3.74%. Tačiau riboto kredito paskolos padidėjo \$163,776 arba 4.0% daugiau negu 1996 m. Visos paskolos sumažėjo \$673,450 arba 2.61% mažiau negu 1996 m. Skolininkų turime 429, kurių paskolos vidurkis vienam skolininkui yra \$58,362.

Izd. St. J. Dalius pranešė, kad metai užbaigti priartėjus prie 39 mil. dol. balanso, bet jo pilnai nepasiekė, nes balansas sumažėjo \$83,542 arba 0.21% mažiau negu 1996 m. Narių skaičius irgi sumažėjo iki 1835, nes praeitais metais mirė 23 nariai. Narių indėliai yra sumažėję \$684,736 arba 3.76% mažiau negu 1996 m. Taupomose sąskaitose laikomi pinigai paugo \$527,558 arba 11.68% daugiau. Čekių sąskaitos irgi paugo \$117,493 arba 2.90% daugiau negu 1996 m. Registruotų pensijų suma padidėjo \$96,027 arba 1.11% daugiau. Nario indėlio vidurkis yra \$19,552. Nariams išduotos asmeninės paskolos sumažėjo \$60,160 arba 7.02%. Nekilnojamo turto paskolos irgi sumažėjo \$777,066 arba 3.74%. Tačiau riboto kredito paskolos padidėjo \$163,776 arba 4.0% daugiau negu 1996 m. Visos paskolos sumažėjo \$673,450 arba 2.61% mažiau negu 1996 m. Skolininkų turime 429, kurių paskolos vidurkis vienam skolininkui yra \$58,362.

"Talkos" kooperatyvas turėjo pajamų per 1997 m. \$1,990,339. Pajamų buvo gauta mažiau dėl nukritusių procentų \$530,414 arba 21.04%. Išlaidų padaryta \$1,899,944, kurių didžiausią dalį sudaro nariams išmokėti procentai už įvairius indėlius – \$1,170,889 arba 58.82%. Papildomai prie to dar išmokėta nariams \$121,312 arba 6.09%. Tad nariams išmokėta iš viso 64.91% nuo visų gautų pajamų. Tarnautojų algoms su pensija ir draudimais išmokėta \$219,844 arba 11.04% nuo visų gautų pajamų. Gautas pelnas už 1997 m. yra \$90,395.

Tokiu būdu gautas per metus pajamos pasiskirstė išlaidų atžvilgiu maždaug tokiu santykiu: nariams išmokėta už indėlius su papildomu priedu 64.91%, administracijos ir namo išlaikymo išlaidos 16.59%, tarnautojų ir valdybų 12.15%, mokesčiai valdžiai 1.78%, gautas pelnas 4.54%. Iš gauto pelno lietuviškiems reikalingam paremti paskirta ir išmokėta \$38,200. "Talkos" kooperatyvas dabar yra geroje finansinėje būklėje, nes turi atsargos sukaupto kapitalo \$3,069,227 arba 7.87% viso savo turimo kapitalo.

Kredito komiteto pirm. B. Mačys pranešė, kad per 1997 m. leista išduoti 87 asmenines paskolas \$643,706 ir 55 paskolas nekilnojamo turtui \$5,233,359. Svarbesnės asmeninės paskolos buvo 16 automobilių pirkimui \$133,269, investavimui 8 paskolos \$122,908, senų paskolų perfinansavimui 27 pask. \$207,089, namų pataisymui 5 pask. \$34,599, pensijų fondo papildymui (RRSP) 6 pask. \$21,714. Iš viso buvo leista išduoti 142 paskolas \$5,877,065.44.

Revizijos komiteto pirm. G. Skaistys pranešė, kad komitetas per 1997 m. turėjo 14 posėdžių, tikrindamas raštinėje mėnesines kompiuterių suvestines. Komiteto

nuomone, visos "Talkos" operacijos atliekamos prisilaikant kredito unijoms išleistų įstatymų bei taisyklių ir siūlė apyskaitas priimti.

Auditorius R. A. Hoecht perskaitė savo pranešimą. Pateiktos susirinkimui apyskaitos bei balansas plovimu buvo priimtos, ir taip pat auditorius R. A. Hoecht patvirtintas 1998 m. Šiek tiek neaiškumų ir klausimų sukėlė "By-Law" pakeitimas pakelti valdybos narių skaičių nuo 5 iki 7 ir kitu paragrafu panaikinti revizijos komitetą, o į audito komitetą pati valdyba išsirinks tris valdybos narius. G. Skaistys plačiau paaiškino apie tų pakeitimų plusius ir minusus. Po to susirinkimas pusiau slapto balsavimu 97 balsais patvirtino pakeitimą, prieš balsuojant 2 nariams.

Rinkimai atlikti slapto balsavimu, išdėstus 102 korteles, iš kurių 3 buvo sugadintos. Į valdybą buvo pasiūlyti ir gavo balsų: M. Gudinskas 73, T. Kochanka 84, A. Lukošius 44, G. Skaistys 93. Į valdybą išrinkti M. Gudinskas, T. Kochanka, G. Skaistys. Į kredito komitetą išrinktas A. Gudinskas aklamacijos būdu. Klausimuose B. Saplys Vilniaus krašto lietuvių sąjungos vardu nuoširdžiai padėkojo valdybai ir visiems nariams už kasmetinę paramą Vilniaus krašto mokykloms, kurios vis dar reikiamai neapūpinamos. Nesant daugiau klausimų, susirinkimas, užtrukęs 1.45 val., buvo uždarytas. Susirinkimo dalyviai buvo pavaišinti kava ir įvairiais kepiniais.

Po susirinkimo valdyba pasiskirstė pareigomis. Pirmininku išrinktas Jonas Stankus, vicepirmininku – Tomas Kochanka. Audito/revizijos/pirmininku išrinktas Gediminas Skaistys, nariais – Marijus Gudinskas ir Algis Enskaitis. Sekretorium paskirtas Stasys Kareckas ir išdininku Stasys J. Dalius.

Stasys Dalius

TORONTONT

Pilietybės ir imigracijos ministerija primena, kad nuo š. m. pradžios turintys reikalų Etobicoke centre (CIC), Mississauga pilietybės teisme ir Scarborough pilietybės teisme prašomi skambinti šokiadieniais tarp 8 v.r. ir 4 v.p.p. tel. 416 973-4444 (Toronto) arba tel. 1-888-242-2100, kad būtų paskirtas laikas pasitarimui. Pilietybės ir imigracijos prašymus galima užsakyti per automatišką telefono atsakovo skambinant bet kurio laiku.

Nepasiturintiems pensininkams Toronto miestas iki šiol nemokamai teikė odontologines paslaugas ir už protezus emė žemesnes kainas. Priemiesčiams susijungus su Toronto, buvo tikėtasi, kad ir kitų miestų gyventojai galės pasinaudoti šiomis paslaugomis. Tačiau naujai suvienyto miesto tarybos nariai balandžio 15, 16 ir 17 d.d. svarstys siūlymą, kuriuo dantų gydymo programa būtų visai panaikinta dėl biudžetinių apriptymų. Būtų svarbu protesto laiškus rašyti miesto Sveikatos

tarybai, biudžeto viršininkui Tom Jakobek, merui Mel Lastman (Mel Lastman, Metro Hall, 55 John St., 7th floor, Toronto M5V 3C6) ir/arba savo rajono tarybos nariui.

"Focus", Vokietijoje leidžiamas, plačiai skaitomas žurnalas, 1998 m. kovo 9 d. laidoje paskelbė pokalbį su Rusijos ministerio pirmininko pavaduotoju Boris Nemcov'u, pavadintą "Kas iš tikrųjų valdo Rusiją?" Pokalbyje B. Nemcov'as dėl Baltijos kraštų siekių tapti Europos s-gos ir SAS (NATO) nariais pareiškė nuomonę, panašią į daugelio rusų politikų ir nieko naujo nepasakė, žinoma, pabrėždamas, kad Baltijos kraštuose gyvenantiems rusams varžoma tapti tų kraštų piliečiais ir kad Baltijos kraštai dar nesą pribrendę tapti SAS (NATO) nariais. Jis pasidžiaugė, kad bandoma sudaryti Maskvos-Berlyno ir Paryžiaus "ašį", pareiškė nusistebėjimą, kodėl "mes turime būti orientuoti į JAV". Pagyrė B. Jelciną, kuris nugalėjęs komunizmą, kaip Petras I praverė langą į Europą. (Iškarpa iš žurnalo atsiuntė Leo Kro.) Snk.

Vilija Valiūskienė, diplomuota pianistė-pedagogė, priima mokinius nuo 4 m. amžiaus fortepijono, dainavimo, teorijos pamokoms. Taip pat ruošia konservatorijos egzaminams. Moko visomis savaitės dienomis, gali atvažiuoti į mokinio namus.

Tel. 416 531-1906

Adresas: 12 Bartlett Ave (Bloor ir Dufferin), Toronto, Ont. M6H 3E6. Fax 531-1906

Tel. 416 531-1906

Adresas: 12 Bartlett Ave (Bloor ir Dufferin), Toronto, Ont. M6H 3E6. Fax 531-1906

RE/MAX West Realty Inc.

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
 Re/max West įstaigoje
 ilgiausiai dirbantis agentas
 ♦ 25 metų namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
 Skambinti bet kurio metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 532-5893
 Nemokamas namų įvertinimas

Registruota masažo terapeutė
Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.
 20 High Park Blvd., Toronto.
Gydomas masazas ("Craniosacral Therapy")
 Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 416 536-5437
 Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydymą masazą padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
 1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
 Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: 905 271-7171
 Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
 1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
 (Priešais Lietuvių Namus)
Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.
Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.
Dr. O. ELVIKIS, D.D.S.
Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
 (Orthodontist)
Telefonas
 2373 Bloor Street West **416 763-5677**
 (Prie Jane St.)

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS,
 B.Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P.Eng.
Tel. 416 240-0594
 27 John St., Second Floor
 Weston, Ontario M9N 1J4
 (arti Lawrence ir Weston Rd.)
 Lengvai pasiekiamas autobusu nr. 79 (Scarlett Road) nuo Runnymede požeminio stoties.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
 5110 Dundas ST.W.
 (tarp Islington ir Kipling gatvių)
 Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

CMD INSURANCE SERVICES INC.
Dėl visų rūšių draudos Jūs galite kreiptis į Walter Dresher (Drešerį), taip pat naujos automobilio ir namų draudos reikais; į Rimą Drešerienę kreiptis jau apdraustų automobilio ir namų reikais ir į Ričardą Drešerį – dėl visų komercinių draudų.
 1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8
Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406
FAX 905 624-8238
CMD Insurance Services Inc.
Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius
Tel. 416 233-3334
DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!
V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
 Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652
 * GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
 * GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA - INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
 2 Jane Street, Suite 204 (kampus Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
 416 762-4232 FAX 416 762-5588

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
 1551 Bloor Street West,
 Toronto, Ont. M6P 1A5
 (prie Lietuvių Namų)
 Priima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima
pacientus ir vakarais

Travel Centre
KELIONĖS Į LIETUVĄ 1998
 Teiraukitės apie mūsų žemas SUPER SAVING kainas
 *** Sutvarkome keliones į visus pasaulio kraštus ***
 (Lėktuvų bilietai išrašomi mūsų įstaigoje)
 *** Parūpiname keliones, sveikatos ir lankytųjų draudas ***
 Skambinkite Audronei arba Leenai, tel. 416 483-0555 (Toronto)
 Tel. (iš kitų Kanados miestų) 1-800-263-7454, faksas 416 440-4179
 191 Eglinton Ave. E. Toronto, Ont. M4P 1K1
 Registracijos # 02556148

Perkat ar parduodat namą?
Patikėkit šį rūpestį man.
Aš jums sąžiningai patarnausiu.
Gintautas Tumosa
TEL. 416 769-1616
 Nemokamas namų įvertinimas
West Realty Inc., REALTOR®
 1678 Bloor Str. West, Toronto, Ont. M6P 1A9

Astra Travel & Services Inc.
 1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus ir vakarus)
 Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA JŪSŲ PASLAUGOMS!
 Vasaros metu į Lietuvą keliaujančiųjų dėmesiai!
 Visiems, norintiems skristi į Lietuvą vasaros metu, papiginta kaina, rezervuojamos vietos iki kovo 31 * Mielai kviečiame prisijungti prie grupių, vykstančių į Sporto ir Dainų šventes * Didelės nuolaidos individualioms grupėms visos vasaros metu (ne mažiau kaip 10 žmonių) * Parduosime keliones į Lietuvą įskaitant skrydį, pervežimą iš orausčio į viešbutį, nakvynę viešbutyje (ne mažiau kaip 3 žvaigždučių) ir pusryčius.
Laukiame jūsų pagėdavimų visais kelionių klausimais
 Teiraukitės visomis darbo dienomis, šeštadieniais pagal susitarimą
TEL: 416 538-1748, FAX: 416 538-4390

